

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

โดย
นายนาวิน แกละสมุทร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ENHANCING OF SCHOOL AND COMMUNITY RELATION IN WAT YAI BAN
BOR SCHOOL UNDER SAMUTSAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE

A Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน
วัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสาคร
โดย นาวิณ แกละสมุทร
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

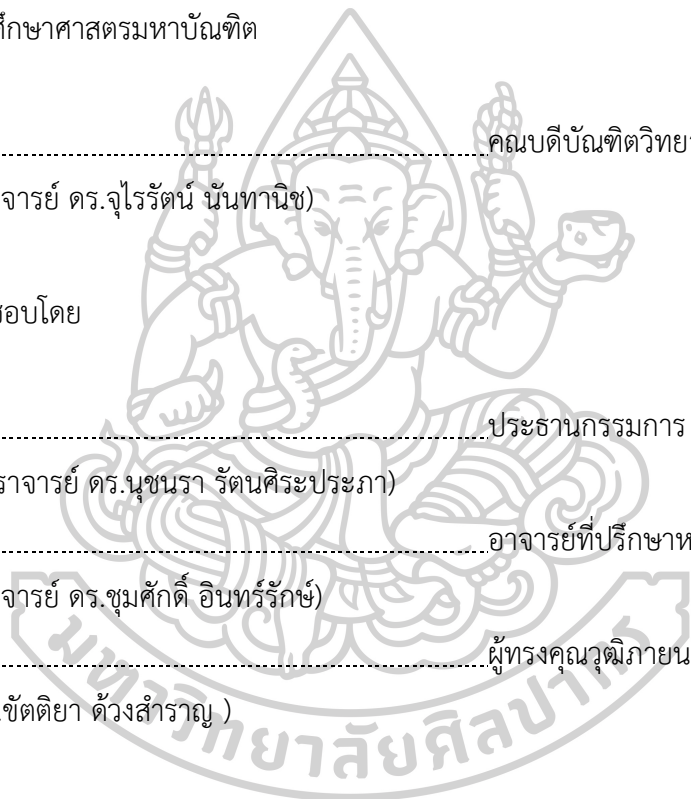
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(อาจารย์ ดร.ชัตติยา ด้วงสำราญ)

57252345 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นาย นาวัน แกละสมุทร: การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน
วัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :
รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ระดับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสาคร 2) แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้าน
บ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แบบเช็ครายการ
จำนวน 41 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของ
โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต
จากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วม การสร้างภาคีเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ และการบริการ
ชุมชน ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของ
โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการบริการ
ชุมชน มี 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทหน้าที่มากขึ้น
เพื่อจะช่วยเหลือส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น 2) โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชน
ทุกวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ 3) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายใน
โรงเรียนเพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ และ 4) โรงเรียนควรเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่
ภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนหรือสนามกีฬาเพื่อให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนมากขึ้น

57252345 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : SCHOOL AND COMMUNITY RELATION

MR. NAVIN KLAESAMUT : THE ENHANCING OF SCHOOL AND COMMUNITY RELATION IN WAT YAI BAN BOR SCHOOL UNDER SAMUTSAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR CHOOMSAK INTARAK, Ph.D.

The objectives of this independent study were to identify 1) the level of enhancing school and community relation of Watyaibanbor School, Under Samutsakorn Primary Educational Service Area and 2) the guidelines of enhancing school and community relation of Watyaibanbor School, Under Samutsakorn Primary Educational Service Area. The sample were 46 school administrator, teachers, school board ,The instruments were the checklist questionnaire, with 41 items, about enhancing school and community relationship. The Statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The findings of this study were as follows: The level of reused as community, of Watyaibanbor School, Under Samutsakhon Primary Educational Service Area, as a whole was a hight level. When Considerated in each aspect, Its found that 4 aspects were at a hight level by descending respective arrangement based on the Arithematic Mean Values; Cooperation, Creating a Network partner, Public Relations and Community Service, respectively. The guidelines for improving the school and community of Watyaibanbor School, Under Samutsakhon Primary Educational Service Area were as follows : 1) Basic Education Board should stimulate the better relationship between school and community, 2) the school should participate in religious days with the community, 3) the school should announce the activities and information in the school to the community, and 4) the school should allow the community to know more about school by property use within the school such as school's buildings and stadium.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูง ในการให้คำปรึกษาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.ชัตติยา ด้วงสำราญ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการบริหารการศึกษาให้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นางสาวลักษณ เยี่ยมสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ คณะผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และให้กำลังใจในการจัดทำรูปเล่มการค้นคว้าอิสระ

ขอขอบคุณกำลังใจจากครอบครัว เพื่อนร่วมงานทุกท่าน ตลอดจนเพื่อนสาขาการบริหารการศึกษา ปริญญาโท รุ่น 34/2 มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคนที่ให้กำลังใจ คำปรึกษา และความช่วยเหลือเสมอมาทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

คุณความดีและคุณประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน จนทำให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

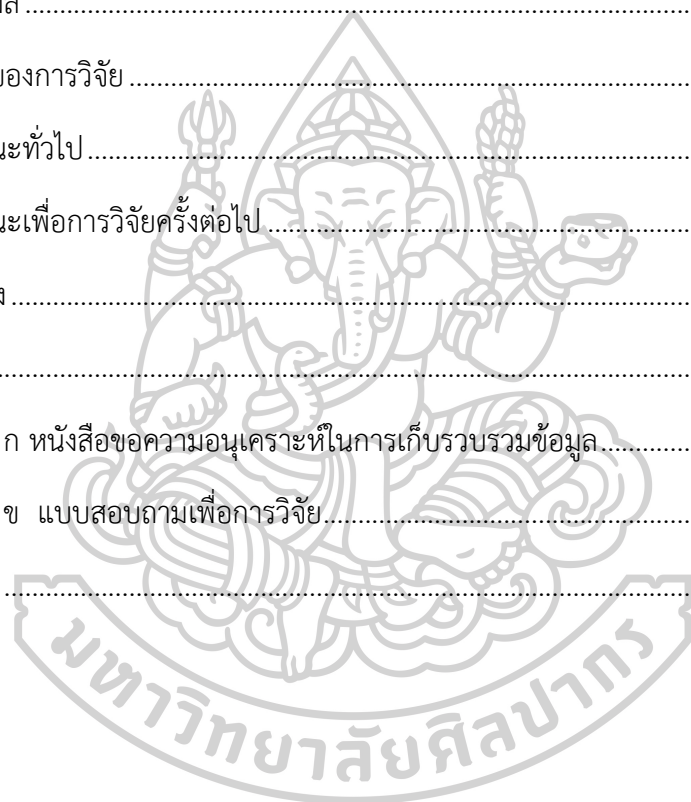
นาวิณ แกละสมุทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	14
ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน.....	17
ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	19
หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	20
ขั้นตอนและวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	23

การปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริทรชนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	25
องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	28
กิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	28
กิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนชุมชนก้าวหน้า.....	31
หน้าที่ของครูและผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	33
หน้าที่ของผู้บริหารในการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	35
โรงเรียนวัดใหญ่บ้านป่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร	36
ข้อมูลพื้นฐาน.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
งานวิจัยภายในประเทศ	39
งานวิจัยต่างประเทศ.....	44
สรุป	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	48
ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
แผนแบบการวิจัย	49
ประชากรที่ศึกษา.....	50
ตัวแปร.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สรุป	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน วัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร	57
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน วัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร	66
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย	68
การอภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	73
ข้อเสนอแนะทั่วไป	73
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	73
รายการอ้างอิง	74
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	92

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....	56
ตารางที่ 2 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม.....	58
ตารางที่ 3 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วม.....	58
ตารางที่ 4 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย.....	61
ตารางที่ 5 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการประชาสัมพันธ์.....	63
ตารางที่ 6 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการบริการชุมชน.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ในการพัฒนาโรงเรียนนั้น ชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชน โรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนทั้งในเรื่องเงิน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนแรงงานแรงใจจากชุมชนนั้น ๆ ด้วยการได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากชุมชนเป็นสิ่งสำคัญแสดงให้เห็นว่าชุมชนนั้นให้ความสนใจโรงเรียนและถือว่าโรงเรียนเป็นสมบัติอันมีค่าของชุมชน โรงเรียนเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนร่วมกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ๆ การที่โรงเรียนจะทำหน้าที่ของตนให้สำเร็จไปได้ด้วยดีนั้น โรงเรียนจะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดูแลส่งเสริมโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าศึกษาและเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของชุมชน โรงเรียนก็จะต้องสนองความต้องการของชุมชน ชุมชนก็เห็นคุณค่าก็จะให้การสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนในทุก ๆ ด้านเท่าที่ชุมชนสามารถให้ความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมได้¹

ในการดำเนินการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ² ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการโรงเรียน ต้องมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของประชาชน บทบาทของเลขานุการ บทบาทของกรรมการ โดยเฉพาะกรรมการที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง องค์กรเอกชน ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และประสบการณ์เรื่องการบริหาร

¹ พนิจดา วีระชาติ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน” (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2552), 25

² ชีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ และสัมมา ธรณีจย์, “การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้” (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2554), 172.

และการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพยายามเข้าหาชุมชนและประการสำคัญที่สุดคือ ทุกฝ่ายต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของการศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด³

การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา จึงเป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักชุมชนดีขึ้น สามารถที่จะค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ในเวลาเดียวกันชุมชนก็มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา คือ การทำให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นสมบัติของเขา ผู้คนในชุมชนย่อมจะช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ตลอดจนเฝ้าอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยสละทรัพย์สินซื้ออุปกรณ์ที่โรงเรียนยังขาดแคลน ช่วยซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียน โดยมีได้คิดค่าตอบแทน⁴ เป็นต้น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น สนองความต้องการของท้องถิ่น ให้สังคมทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังท้องถิ่นและสถานศึกษาในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 กล่าวว่า "ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน"⁵

³ ธีระ รุญเจริญ, ปรชาญา กล้าผจญ และสัมมา ธนนิภัย, การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ (กรุงเทพฯ: ชั่วฟ้า, 2554), 178.

⁴ พนิจดา วีระชาติ, การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2552), 44

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์, 2546), 14.

ในหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 กล่าวว่า "ให้มีการระดม ทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา"⁶ การคัดเลือกกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นจะต้องสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกำหนด สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีคณะกรรมการจำนวน 9 คน สถานศึกษา ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป ให้มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน โดยมีองค์ประกอบ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย (1) ประธานกรรมการ (มาจากกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ) (2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน (3) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน (4) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน (5) กรรมการที่เป็นผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน (6) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน (7) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ สำหรับสถานศึกษาขนาด เล็ก จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 2 รูป หรือ 2 คนหรือ 1 รูปกับ 1 คน (8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 คน สถานศึกษา ขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน (9) ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ การสรรหาที่ ให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนนั้นเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และ สนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษา⁷ ถึงแม้ว่าสถานศึกษาในปัจจุบันมีคณะกรรมการ สถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา การ เลือกระธานกรรมการและกรรมการ รวมทั้งวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ดังที่กล่าวมาแล้ว แต่ปัญหาคือการทำหน้าที่ของ ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อย มีเวลาในการเข้าร่วม กิจกรรมน้อย สถานศึกษากำหนดเนื้อหาวาระการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบมากกว่าให้ร่วมพิจารณา เสนอแนะและมีข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มากเท่าที่ควร การทำหน้าที่ของคณะกรรมการชุดดังกล่าวยังคงได้รับ ศักยภาพทางการเงินเป็นหลัก ศักยภาพในด้านอื่น ๆ ยังคงได้รับการสนับสนุนไม่มากพอ โดยเฉพาะใน

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (กรุงเทพฯ: องค์กรรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์,2546),18.

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ,คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ : องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2546),2.

โรงเรียนที่ห่างไกล โรงเรียนหลายแห่งอยากได้แนวคิดหรือการระดมพลังสมองจากคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง⁸

คุณภาพจากสถานศึกษาที่มีนักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด และเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าวจะต้องดำเนินการให้สถานศึกษามีความพร้อมในการขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ ผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน การปฏิรูปกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษา มุ่งปรับเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการบริหารการจัดการของรัฐใหม่ เพื่อให้การจัดการศึกษามีอิสระและเสรีมากขึ้น ปรับเปลี่ยนการตัดสินใจจากกรมในส่วนกลาง เป็นการตัดสินใจในพื้นที่ทุกส่วนของสังคม ตั้งแต่ประชาชน ครอบครัวยุคน ชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชนและองค์กรภาครัฐ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ รูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย มีการจัดการศึกษาที่ได้คุณภาพ และสร้างความเป็นธรรมแก่คนในสังคมมากขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคม และประเทศไทยได้อย่างรวดเร็ว ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงกล่าวได้ว่าการสรรหากรรมการสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมายให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในชุมชน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งมั่นพัฒนาคนไทยและสังคมโดยรวมดังนี้ “พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นหลักฐานของการพัฒนา โดยมุ่งหมายให้ทุกคนได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้ด้วยการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภท ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยอาศัยการเรียนรู้จากบุคคล ครอบครัวยุคน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างไกล ครอบคลุมสถานการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อให้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ทางปัญญา เพื่อพัฒนาคนได้อย่างเต็มศักยภาพตลอดชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นสังคมคุณภาพ⁹

ดังนั้น การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะโรงเรียนจะดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ

⁸ ธีระ รุญเจริญ,ปราชาญา กล้าผจญ และสัมมา ธนินิจย์, **การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้** (กรุงเทพฯ :ข้าวฟ่าง,2554),33.

⁹ สำนักนายกรัฐมนตรี ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)** (กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก,2545)17.

จากบุคคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนสัมฤทธิ์ประโยชน์ร่วมกันเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาการศึกษา ที่ส่งผลผลิตคือนักเรียนที่จะเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้การที่ให้การศึกษาบอกรม โดยมีครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้ความรู้ก่อนที่จะนำบุตรหลานของตนเองเข้าศึกษาในโรงเรียน โดยมุ่งหวังให้ครูพัฒนาบุตรหลาน ให้ความรู้ขีดเกล้าให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ปัญหาของชุมชนมักคิดเพียงแต่ว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและรัฐบาล ไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง จากรายงานผลการปฏิบัติราชการปฏิบัติราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก ในมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ผลการประเมินสถานศึกษาในระดับประเทศ มีโรงเรียนที่ได้รับระดับคุณภาพดี ร้อยละ 74.94 ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ มีโรงเรียนที่ได้รับระดับคุณภาพดี ร้อยละ 77.98

จากผลการประชุมครู คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ ในการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ผลการประชุมได้กล่าวถึงหลักการและเหตุผลในการที่ต้องจัดทำโครงการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียน¹⁰

จากการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบด้านงานสัมพันธ์ชุมชน และหัวหน้าสายชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีอายุราชการสูงสุดในโรงเรียน ได้ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ลดลงจากเดิม อันเนื่องมาจากโรงเรียนขาดปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำชุมชน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาหลายท่านมีอายุมาก ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่อย่างที่ควรกระทำ อีกทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างชั่วโมงเรียนที่มีได้เอื้อต่อการนำวิทยากรท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามาร่วมจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สาเหตุดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในการที่โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างความแข็งแกร่งและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในทุกด้าน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้น

¹⁰ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ, “การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ”, เอกสารการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (18 พฤษภาคม 2558).(อัตสำเนา)

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เกิดประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพที่ได้มาตรฐานตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และกระจายโอกาสทางการศึกษาเช่นเรียนฟรี จนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสพิการ และการศึกษาทางเลือกเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย และสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้ตั้งคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้การตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัยเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเป็นองค์กรเปิด ที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการดำเนินงานต่าง ๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการตามกรอบทฤษฎีเชิงระบบ (system approach) ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจเชิงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในแต่ละระบบ ตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) กล่าวไว้ว่า องค์กรเป็นระบบหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า (input) นำไปสู่กระบวนการในการดำเนินการ (transformation process) และแสดงออกมารูปผลผลิตจากการดำเนินการ (output) ซึ่งจะสะท้อนเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ไปยังปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ ทั้งนี้ยังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร (external environment) อีกด้วย โดยองค์ประกอบดังกล่าวนี้ จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และจะทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักร กล่าวคือ มีปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ผ่านเข้าสู่กระบวนการ (transformation process) ได้แก่ การบริหารจัดการ การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา และผลผลิตที่ได้ (output) คือ ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลขององค์กร ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของทุกฝ่าย และคุณภาพการศึกษา องค์กรประกอบเหล่านี้มีผลกระทบต่อเนื่องกันและมีอิทธิพลทั้งในและนอกองค์กร ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและภูมิศาสตร์ โดยระบบจะได้รับตัวบ่อนจากสภาพแวดล้อมและระบบจะสร้างผลผลิตให้กับสภาพแวดล้อม¹¹ ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจากนักวิชาการและนักวิจัยและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในเรื่องของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีนักทฤษฎีหลายท่านได้กล่าวไว้ อาทิเช่น สตูปส์และคณะ (Stoops and other) เสนอแนวความคิดว่า ควรกำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ไว้ดังนี้ 1) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาการศึกษาที่ชุมชนกำหนด 2) กำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง 3) สร้างแผนภูมิที่แจ่มชัดขององค์กรในการติดต่อสื่อสาร 4) กำหนดวิธีการที่จะให้ติดต่อสื่อสารทั้งภายนอกและภายใน 5) การกำหนดตัว

¹¹ Fred C. Lunenburg and Allen C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 5 ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2007), 31-33.

ผู้รับผิดชอบในการทำงานพร้อมทั้งกำหนดตำแหน่งหน้าที่ 6) สร้างเครื่องมือวัดประสิทธิผลของการทำงานเป็นระยะ ๆ ในโปรแกรมหรือโครงสร้างความสัมพันธ์แต่ละโปรแกรม¹²

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ ให้เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาให้เห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ตามที่มาตรฐานกำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (สมศ.) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาไว้ 2 ด้าน คือ การมีระบบการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการมีกิจกรรมการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

¹² Emery Stoops, and M.L.Raffarty Jr., **Practics and trends in school Administration.** (New York : Ginn and company, 1961),pp.515-519

ศุภรัตน์ ปุ่งซ้อ ได้กล่าวว่า การดำเนินการให้คณะบุคคลในแต่ละองค์กร คือโรงเรียน ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการงานจัดกิจกรรมร่วมกัน พบปะหารือ แสดงความคิดเห็น การสื่อสารที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นการประชุม หรือจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การดำเนินการต่าง ๆ เหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการที่มีรูปแบบการปฏิบัติที่ชัดเจน ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความรัก ความหวงแหน ความชื่นชม ความเป็นเจ้าของในองค์กร และชุมชน ร่วมกันตลอดไป¹³

สมนึก พงษ์สกุล การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึงวิธีการหรือกระบวนการดำเนินการใด ๆ ที่เกิดจากความร่วมมือจากชุมชนสู่โรงเรียน และโรงเรียนสู่ชุมชน ร่วมกันวางแผนควบคุม ประสานงาน จัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและพัฒนาชุมชนไปพร้อมกันประกอบด้วย 4 ปัจจัยได้แก่ 1. การมีส่วนร่วม 2. การสร้างภาคีเครือข่าย 3. การประชาสัมพันธ์ 4. การบริการชุมชน¹⁴

ฟิวส์โก้ (Fusco) เสนอวิธีขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คือผู้บริหารและทีมงานของโรงเรียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของชุมชนนั้นๆ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนทีมงานของตนแสดงความสามารถในด้านต่อไปนี้ 1) สร้างความคุ้นเคยกับชุมชนที่อยู่แวดล้อมโรงเรียน 2) ศึกษาทำความเข้าใจชุมชน 3) แสดงความสามารถด้านการวางแผนพัฒนาให้ชุมชนร่วมประเมินการใช้หลักสูตร ใช้อุปกรณ์และทรัพยากรบุคคลในชุมชน สัมภาษณ์สำรวจชุมชน ศึกษาภาคสนาม ทำโครงการให้บริการชุมชนและออกค่ายพักแรมของโรงเรียน 4) เพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลหรือองค์กรในชุมชนโดยหลักการประชาธิปไตยอย่างสัมฤทธิ์ผล 5) ให้ชุมชนได้ประจักษ์ในด้านความสามารถในวิชาชีพและให้ประจักษ์ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความ

¹³ ศุภรัตน์ ปุ่งซ้อ , สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558,24

¹⁴ สมนึก พงษ์สกุล , “ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) ”, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.บทคัดย่อ(

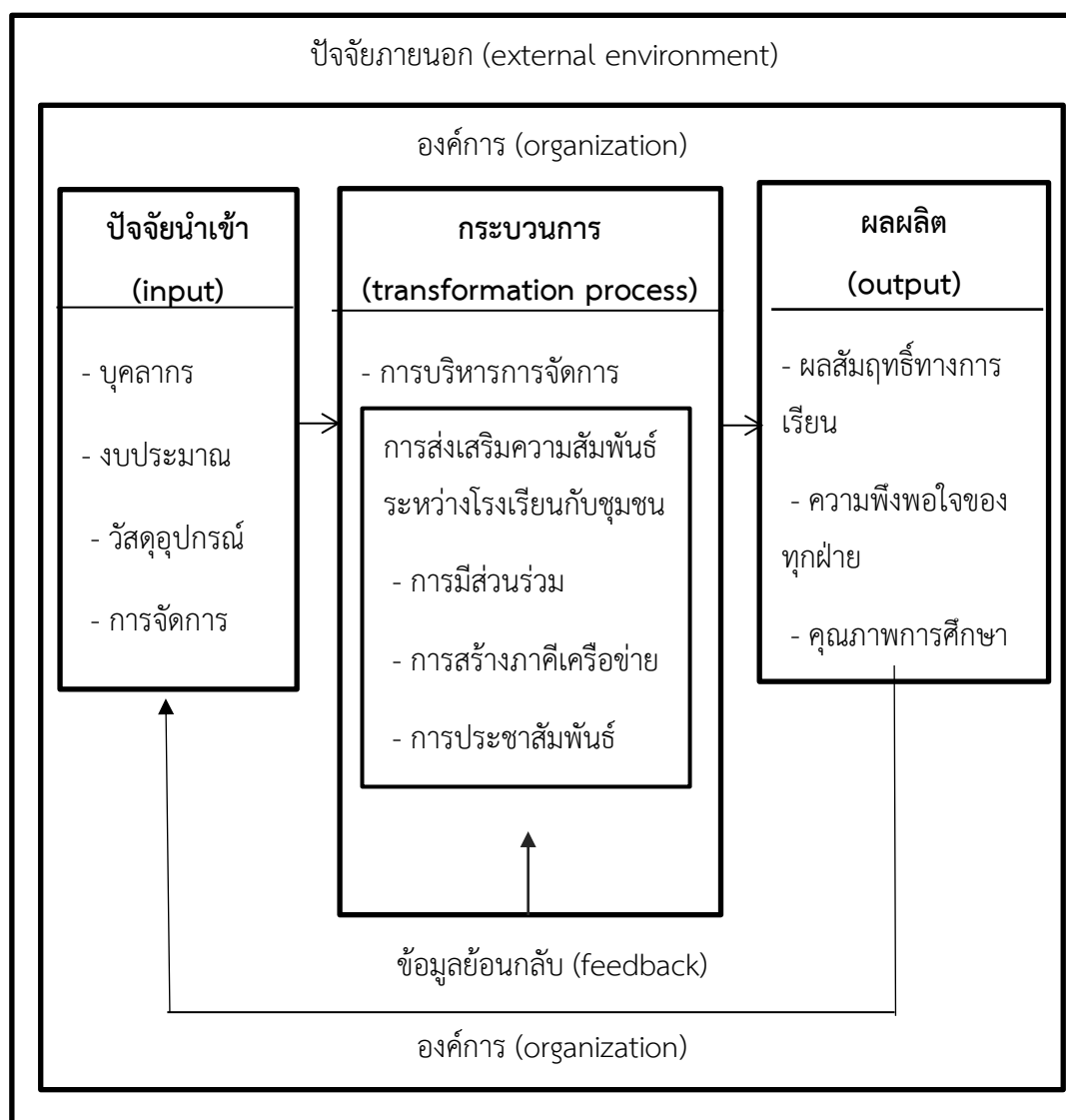
เจริญก้าวหน้า สร้างประสบการณ์ความสามารถ ความมีคุณภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์
ได้¹⁵

จากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้กล่าวมา ประกอบกับการบริหารงานด้านการส่งเสริม
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่ประสบความสำเร็จที่ดั้นนั้น การบริหารโรงเรียนจึงต้องม
ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท ภารกิจ กรรมวิธีการบริหารงานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน) (สมศ.) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำ
แนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาผสมผสานเป็นขอบข่ายทฤษฎีสำหรับการวิจัย ครั้งนี้¹⁶
ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

¹⁵ Fusco, G. and P. Nijkamp. **Culture Tourism and Sustainable Local Development.** Cornwall, Britain: Ashgate (2009)

¹⁶ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) , **มาตรฐาน
ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 2**
[online] เข้าถึงเมื่อ 28 ธันวาคม 2558 .เข้าถึงได้จาก<http://www.onesqa.or.th/th/index.php>

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่ ม ๑ : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 5 ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2007), 31 - 33.

สมนึก พงษ์สกุล, **ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**, (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2556,196

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้กรอบแนวคิดของ สมนึก พงษ์สกุล ซึ่งกำหนดไว้ 4 ด้านด้วยกัน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วม 2) การสร้างภาคีเครือข่าย 3) การประชาสัมพันธ์ และ 4) การบริการชุมชน

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

- 1) การมีส่วนร่วม
- 2) การสร้างภาคีเครือข่าย
- 3) การประชาสัมพันธ์
- 4) การบริการชุมชน

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สมนึก พงษ์สกุล, **ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**, (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2556,196

นิยามศัพท์เฉพาะ

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินการบริหารงานติดต่อประสานความร่วมมือกับชุมชนผู้ปกครองนักเรียน บุคคลในชุมชน สร้างความเข้าใจระหว่างชุมชน ผู้บริหารคณะครู อาจารย์ และสร้างความรู้สึกรักว่าโรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ทั้งโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วม การสร้างภาคีเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ และ การบริการชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง โรงเรียนมีส่วนร่วมทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมที่บุคคลเข้าไปมีกิจกรรมในกระบวนการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา กำหนดนโยบายการศึกษาที่สอดคล้องต่อความต้องการของบุตรหลาน การสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันการกระตุ้นผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยกรการสร้างภาคภูมิใจและความศรัทธา

การติดต่อสื่อสารร่วมกันและการชี้แจงผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบและ
 ประชาสัมพันธ์ถึงแผนการพัฒนาของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบ

การสร้างภาคีเครือข่าย หมายถึง การพึ่งพาอาศัยกันและกันรับผิดชอบร่วมกันเพราะฉะนั้น
 ผลออกมาไม่ดีก็ต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย ดุลยภาพ (Balance) เป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียม
 กันเสมอภาคกันและหุ้นส่วน (Partner) เป็นความสัมพันธ์ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันผลประโยชน์ไม่
 ขัดแย้งกันหากแต่สนับสนุนซึ่งกันและกัน และการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน
 เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งยังมีการ
 ระดมและประสานการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้นจะก่อให้เกิดความร่วมมือและความ
 เข้าใจที่ดีต่อกันของทุกฝ่ายและตรงกันข้ามกับถ้าขาดการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ที่ดีแล้ว
 อาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจและภาพลักษณ์อันดีของโรงเรียนได้ การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมาก
 ที่สุดคือวิธีการเปิดให้ชม ซึ่งหมายถึงการจัดโครงการเยี่ยมโรงเรียน โดยเชิญผู้ปกครองเข้ามาชมกิจการ
 ของโรงเรียนในรอบปี ในขณะที่วิธีที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ได้แก่ การตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์และการ
 จัดรถประชาสัมพันธ์ จัดทำวารสาร สิ่งพิมพ์ เผยแพร่ เสนอข้อมูลของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบและ
 เข้าใจ จัดทำรายงานผลการเรียนของผู้เรียน จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนก่อนเปิดเรียนภาคต้นของ
 ทุกปี

การบริการชุมชน หมายถึง ให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการอาคารของโรงเรียน ให้ชุมชนเข้ามาใช้
 บริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการห้องประชุม ของโรงเรียนให้ชุมชน ยืมโต๊ะ
 เก้าอี้ ของโรงเรียน ให้คำแนะนำคำปรึกษาหรือทางด้านวิชาการ ให้ธนาคารมาใช้โรงเรียนเป็นสำนักงาน
 นำนักเรียนไปช่วยชุมชนทำความสะอาดวัด ในชุมชน นำนักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้ในชุมชนโรงเรียน
 จัดอบรมความรู้ ด้านภาษาให้กับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน

โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ หมายถึง สถานศึกษาที่ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึง
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดต่าง ๆ ของนักวิชาการศึกษา ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสาระสำคัญในบทนี้ประกอบด้วย การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การศึกษาของไทยมีการพัฒนาการมายาวนาน นับตั้งแต่การศึกษาที่จัดโดยบ้าน วัดและวัง มาสู่การบริหารอย่างมีระบบระเบียบในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น มา คือใน พ.ศ. 2414 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เปิดโรงเรียนหลวงสอน ภาษาไทยในพระบรมมหาราชวัง ครั้นถึงปี พ.ศ. 2464 สมัยของสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญยิ่งทางการศึกษา คือมีความต้องการที่จะให้ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานให้เข้า เรียนอย่างทั่วถึง จึงทรงให้ตราพระราชบัญญัติการประถมศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2464 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับฉบับแรก¹⁷ การจัดการศึกษา ไทยได้มีพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน โรงเรียนได้จัดการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของ ชุมชน และสังคมไทย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสถาบันทางสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น ๆ โดยต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพการศึกษา ให้มีความทัดเทียมใกล้เคียงกัน มีคุณภาพทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนจึงต้องใช้ศักยภาพที่เกิด จากชุมชน ร่วมกันระดมทรัพยากรที่มีอยู่ภายใน ภายนอก มาดำเนินการศึกษาตามที่สังคมต้องการ ให้ ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในโรงเรียน เกิดความผูกพัน ราบรื่น เรียบร้อย โดยมองว่าโรงเรียนเป็นส่วน หนึ่งของชุมชนที่ควรร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาทุกๆด้าน เช่นร่วมมือในการวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน

¹⁷ อุทัย บุญประเสริฐ, "สารจากกรการวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจด้านการศึกษาในประเทศไทย", การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้, ธีระ รุญเจริญปราชญา กล้าผัจญ์และสัมมา ธนินธ์, กรุงเทพฯ) บรรณาธิการ, : ข้าวฟ่าง, 2554, (78-79

และประเมินผล เพื่อร่วมกันพัฒนาผลผลิต ได้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นบุตรหลานภายในชุมชนให้เกิดการพัฒนา มีศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข คือการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย เป็นตามความต้องการของสังคมและชุมชน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพคน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน

ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีหน้าที่ส่งเสริมความสามารถผู้เรียนในด้านความเก่งเรียน เก่งคิด เก่งการทำงาน ละครักการเรียนรู้ ชุมชนและผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดการศึกษา มีส่วนในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมวางแผน เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของบุคคลในท้องถิ่น บทบาทการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของบุคคลในชุมชนและสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะถ้าสถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดี การบริหารงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจะเป็นไปอย่างราบรื่นและเรียบร้อย

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาจะประสบผล สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม สนใจในกระบวนการจัดการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม สนใจในกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ของบุตรหลาน เด็ก เยาวชนในชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาเพิ่มขึ้น และจะเป็นพลังขับเคลื่อนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการจัดการศึกษา การติดตาม ประเมินผล เพื่ออนาคตที่ดีขึ้นของเด็กและเยาวชนในชุมชน

รัตนา กาญจนพันธ์ กล่าวถึงความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร โรงเรียนและประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล่าวคือโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน แรงงาน และทรัพยากรต่าง ๆ จากชุมชนและชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่นกัน เป็นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือประสานงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีมุ่งสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและชุมชน ด้วยการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในท้องถิ่น¹⁸

สมนึก พงษ์สกุล ได้ กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึงวิธีการหรือกระบวนการดำเนินการใด ๆ ที่เกิดจากความร่วมมือจากชุมชนสู่โรงเรียน และโรงเรียนสู่

¹⁸ รัตนา กาญจนพันธ์, ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (กรุงเทพฯ) : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556), 136-137

ชุมชน ร่วมกันวางแผนควบคุม ประสานงาน จัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและพัฒนาชุมชน ไปพร้อมกัน¹⁹

วาสนา ชูแสง ได้สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกำหนดความมุ่งหมาย และนโยบาย รวมถึงให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา ความสนับสนุนทางด้านทรัพยากร กำลังคนและทุนทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ในขณะเดียวกันก็มีความเจริญก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ทั้งของโรงเรียนและชุมชน²⁰

ศุภรัตน์ ปุ่งข้อ ได้สรุปว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือการดำเนินการติดต่อสื่อสาร การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน การสนับสนุนการใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงิน วัสดุอุปกรณ์ อันเกี่ยวข้องกับโรงเรียนและชุมชน เพราะทั้งการบริหารหรือการดำเนินการ และการติดต่อสื่อสารล้วนเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปโดยสะดวกและบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้งสองฝ่าย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ฉะนั้นการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง²¹

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ ได้สรุปว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การวางแผนดำเนินการบริหารงาน ติดต่อประสานความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน บุคคลในชุมชน สร้างความเข้าใจระหว่างชุมชน ผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ และสร้างความรู้สึกร่วมกันว่าเป็น

¹⁹ สมนึก พงษ์สกุล, **ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**, (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2556,13

²⁰ วาสนา ชูแสง, **การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักเขตราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร** (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,2557),15

²¹ศุภรัตน์ ปุ่งข้อ , **สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1** , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558,25

ของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ทั้งโรงเรียนและชุมชน²²

เบอร์เนย์ (Berney) ได้ให้คำนิยามความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ว่า

1. เป็นการให้ข่าวสารแก่ชุมชน
2. เป็นการชักชวนให้ชุมชนมีเจตคติที่ดี
3. เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสังคมกับโรงเรียน

แฮร์ริส (Harris) ให้ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ว่า คือการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน แจ้งข่าวคราว การเคลื่อนไหวทาง การศึกษาให้ชุมชนทราบ แล้วให้ความช่วยเหลือชุมชน ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ การสร้างสัมพันธภาพ เจตคติที่ดี โดยการติดต่อประสานงาน การ สื่อสารสร้างความเข้าใจ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนด้วยความเต็มใจ ชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วน หนึ่งของชุมชน เกิดการพัฒนา เกิดการให้และการประสานประโยชน์ด้านต่าง ๆ กับโรงเรียนและ ชุมชน บรรลุตามวัตถุประสงค์ เจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กันทั้งโรงเรียนและชุมชน มีการจัดทำ นโยบาย การสรุปและประเมินผล โดยเกิดผลประโยชน์ที่สำคัญคือนักเรียนเป็นหลัก

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การ วางแผนดำเนินการบริหารงาน ติดต่อประสานความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน บุคคล ใน ชุมชน สร้างความเข้าใจระหว่างชุมชน ผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ และสร้างความรู้สึกว่าเป็น ของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน และ ชุมชน จัดขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ทั้งโรงเรียนและชุมชน²³

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 แนวการจัดการศึกษา กล่าวถึง

²² รุ่งทิพย์ เข้มทิศ , การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน เทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2559,26

²³ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ , การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน เทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2559,25

เจตนาที่จัดการศึกษา มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 29 โดยยึดหลักว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ กล่าวว่า โรงเรียนและชุมชนต่างฝ่ายต่างให้ และจัดการศึกษาต่อบุคคลและสังคมอย่างคู่ขนานกัน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ในมาตรฐานสำหรับการประเมินภายนอก มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และสถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา²⁴

สตูฟส์แรฟเฟอร์ตี้ และจอห์นสัน (Stop Refferty and Johnson) กล่าวไว้ 5 ประการ คือ (1) ต้องมีทั้งการให้และการรับสารต่อชุมชน (2) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะได้ผลต้องใช้วิธีเขียนหลายวิธีในเวลาเดียวกัน (3) สร้างความสัมพันธ์ด้วยความจริงใจและเข้าใจต่อกัน (4) ควรสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และ (5) โรงเรียนควรให้ข้อมูลที่นำเสนอใจง่ายต่อการเข้าใจ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ฟิวส์โก้ (Fusco) เสนอวิธีขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คือผู้บริหารและทีมงานของโรงเรียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของชุมชนนั้น ๆ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนทีมงานของตนแสดงความสามารถในด้านต่อไปนี้ 1) สร้างความคุ้นเคยกับชุมชนที่อยู่แวดล้อมโรงเรียน 2) ศึกษาทำความเข้าใจชุมชน 3) แสดงความสามารถด้านการวางแผนพัฒนาให้ชุมชนร่วมประเมินใช้หลักสูตร ใช้อุปกรณ์และทรัพยากรบุคคลในชุมชน สัมภาษณ์สำรวจชุมชน ศึกษาภาคสนาม ทำโครงการให้บริการชุมชนและออกค่ายพักแรมของโรงเรียน 4) เพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลหรือองค์กรในชุมชนโดยหลักการประชาธิปไตยอย่างสัมฤทธิ์ผล 5) ให้ชุมชนได้ประจักษ์ในด้านความสามารถในวิชาชีพและให้ประจักษ์ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความ

²⁴ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา(องค์การมหาชน),รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ กรุงเทพฯ): ม.ท.ป.2550.(25

เจริญก้าวหน้า สร้างประสบการณ์ความสามารถ ความมีคุณภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้²⁵

ความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่ง ที่จะพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต จนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจึงเปรียบเสมือนสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ จากงานที่มีความสำคัญดังกล่าว งานการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร การส่งเสริม สนับสนุน การระดมทรัพยากร ด้วยความรู้สึที่ดีต่อกันในการจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ความจำเป็นที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 289 วรรคสองที่ระบุไว้ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการอบรมและการฝึกวิชาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึง ความสอดคล้องกับมาตรฐานและอบรบการศึกษาของชาติ”²⁶

วาสนา ชูแสง ได้สรุปไว้ว่า เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้นถ้าเราสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เข้าใจ ตรงกันและให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และมีความเต็มใจให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ก็จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนในทุก ๆ ด้านมีความคล่องตัว ซึ่งจะทำให้เกิด ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ และนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน ชุมชน และประเทศตามลำดับ²⁷

²⁵ Fusco, G. and P. Nijkamp. *Culture Tourism and Sustainable Local Development*. Cornwall, Britain: Ashgate (2009)

²⁶ อรรถ สุขสวัสดิ์ , *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของสถานศึกษาในเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี),2553,23*

²⁷ วาสนา ชูแสง, *การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนสังกัดสำนักเขตราชภัฏบูรณะ กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,2557),18*

สมนึก พงษ์สกุล ได้กล่าวว่า ชุมชนกับโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางสังคมที่แยกจากกันไม่ได้ เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานสังคมที่ได้รับมอบหมายโดยกฎหมายให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้กับคนในสังคม ขณะเดียวกันสังคมก็คือผลผลิตของหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลแต่ละคน และครอบครัวของแต่ละคน องค์กรธุรกิจ และองค์กรทางสังคมอื่น²⁸

ศุภรัตน์ ปุ่งซ้อ ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาสังคม ขณะเดียวกันก็ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือในการพัฒนาการศึกษาโดยตรงดังนั้นความสำคัญในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะนำความรู้ที่มีอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนมาใช้พัฒนาคน พัฒนาชุมชน โดยวิธีการช่วยเหลือชี้แนะแนวทาง ให้บุคคลในชุมชนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Perfect man) สามารถจัดชุมชนและดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นการสนับสนุนให้บุคคลในชุมชนเหล่านี้เป็นรากฐานที่ดีในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคตอีกด้วย²⁹

สรุปได้ว่าการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความเกี่ยวข้องผูกพันกันสองฝ่ายให้มีความสอดคล้องกันอย่างใกล้ชิด เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของชุมชน เกิดจากความต้องการหรือจำเป็นของชุมชน จึงต้องประสานความร่วมมือซึ่งกันและกัน เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับด้วยกัน ทั้งสองฝ่าย โรงเรียนเป็นศูนย์รวมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เกิดการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

หลักการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พินิจดา วีระชาติ ได้เสนอหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้คือ

1. การทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์สนใจของประชาชน และปรับปรุงโรงเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. การผูกมิตรสัมพันธ์กับชาวบ้าน และการรักษาบรรยากาศอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

²⁸ สมนึก พงษ์สกุล, **ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**, (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2556,28

²⁹ ศุภรัตน์ ปุ่งซ้อ , **สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1** , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558,20

3. ศึกษาความรู้เรื่องชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อที่จะหาสิ่งที่มีประโยชน์มาสอนนักเรียน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนใกล้ชิดกับโรงเรียนมากขึ้น

การรับใช้ชุมชนด้วยวิธีการ ดังนี้

1. ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน
2. ชักชวนชาวบ้านเข้าหาโรงเรียน
3. เปิดโอกาสให้ชาวบ้านใช้โรงเรียน
4. จัดการศึกษาผู้ใหญ่
5. จัดนันทนาการต่าง ๆ ร่วมกับชาวบ้าน
6. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองเพื่อร่วมกันบริหารโรงเรียนให้เจริญ
7. พยายามเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ประชาชนทราบด้วยวิธีการต่าง ๆ
8. จัดตั้งสมาคมนักเรียนเก่า เพื่อให้นักเรียนเก่าไม่ลืมโรงเรียน และทำประโยชน์แก่โรงเรียน

สมนึก พงษ์สกุล ได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรยึดหลักในการปฏิบัติงานด้วยความบริสุทธิ์ใจและตั้งใจอย่างจริงจัง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องต่อไป³⁰

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ กล่าวว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. การให้บริหารชุมชน
3. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
4. การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาชุมชน
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น³¹

ศุภรัตน์ ปุ้งข้อ ได้กล่าวว่า การดำเนินการให้คณะบุคคลในแต่ละองค์กร คือโรงเรียน ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการงานจัดกิจกรรมร่วมกัน พบปะหารือ แสดงความคิดเห็น การสื่อสารที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นการประชุม หรือจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ การดำเนินการต่างๆ เหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการ

³⁰ สมนึก พงษ์สกุล, **ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**, (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร), 2556,24

³¹ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ , **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี** , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2559,31

ที่มีรูปแบบการปฏิบัติที่ชัดเจน ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความรัก ความหวงแหน ความชื่นชม ความเป็นเจ้าของในองค์กร และชุมชนร่วมกันตลอดไป³²

วาสนา ชูแสง ได้สรุปไว้ว่า

(1) ควรมีการศึกษาพื้นฐานของชุมชนนั้นให้เข้าใจ เพื่อปรับวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับคนในชุมชน

(2) มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความเข้าใจที่ ตรงกัน และควรมีเนื้อหา ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ที่เขาใจง่าย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

(3) มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีความคล่องตัว และสามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ อีกทั้งใช้วิธีการที่ง่ายและเป็นกันเองกับคนในชุมชน

(4) โรงเรียนควรยอมรับฟังความคิดเห็นและขอเสนอแนะจากคนในชุมชน³³

จากหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า โรงเรียนเป็นจุดรวมและเป็นศูนย์กลางของประชาชน อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ รับผิดชอบในการจัดการศึกษา อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูยังต้องผูกมิตรกับประชาชนด้วยความจริงใจ ยกย่องให้เกียรติ ยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย ศึกษาความต้องการของชุมชน ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ใช้ทรัพยากรและระดมทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุกด้าน ศึกษาความเปลี่ยนแปลง ลดความขัดแย้ง บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ บุคลากรทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความตื่นตัวที่จะพัฒนาโรงเรียน การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน จนโรงเรียนเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาและมีชื่อเสียงที่สุด

³² ศุภรัตน์ ปุ่งซ้อ , สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558,24

³³ วาสนา ชูแสง, การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักเขตราชภัฏวชิรญาณ กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,2557),23

ขั้นตอนและวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

รัตนา กาญจนพันธ์ กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้สอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนในงานความสัมพันธ์กับชุมชน ครอบคลุม 6 งาน คือ

1. งานให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ ได้แก่การให้บริการด้านข่าวสารข้อมูลวิชาการ อาชีพ การให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือ การให้บริการอาคารสถานที่หรือวัสดุครุภัณฑ์การให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่นที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สหกรณ์ร้านค้า ธนาคารข้าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้านตัดผม ศูนย์สามัญประจำหมู่บ้าน น้ำสะอาด เป็นต้น

2. งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การรับความช่วยเหลือจากชุมชนทุกอย่าง ทั้งทางด้านวิทยากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่หรือคำแนะนำซึ่งการดำเนินการดังกล่าวโรงเรียนได้วางแผนหรือโครงการในการขอรับความช่วยเหลือล่วงหน้าและเมื่อได้รับการสนับสนุนจะจัดกิจกรรมยกย่องให้เกียรติบัตรหรือรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เพื่อออกเกียรติบัตรหรือเครื่องหมายตอบแทนตามระเบียบทางราชการต่อไป

3. งานเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนกับหน่วยงานอื่น ๆ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียน ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดงานประจำปี การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง หล่อเทียนจำนำพรรษา วันไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทศนศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

4. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2539 ซึ่งจะต้องดำเนินการตั้งแต่การสรรหา การเสนอแต่งตั้ง การเสริมความรู้บทบาทหน้าที่ การจัดประชุมและดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาตามที่รัฐต้องการ

5. การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือมูลนิธิฯ เพื่อแสวงหาแนวทางและความร่วมมือ จากชุมชน ด้วยการสนับสนุนให้ชุมชนได้มีโอกาสจัดตั้ง รวมทั้งสนับสนุนให้ชุมชนได้มีโอกาสจัดตั้ง รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเหล่านี้มีโอกาสให้คำปรึกษาจัดตั้ง รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเหล่านี้ได้มีโอกาสให้คำปรึกษาจัดตั้งกิจกรรมช่วยเหลือโรงเรียนหรือร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมด้านต่างๆมากขึ้น

6. งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นงานที่จะเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินการของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมทั้งจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติโดยทั่วไป เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำจุลสาร สิ่งพิมพ์ ป้าย

ประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียน การออกข่าวทางสื่อสารมวลชน การจัดทำหอกระจายข่าว เสียงตามสายหรือการพูดประชาสัมพันธ์ในงานพิธีต่าง ๆ ที่มีโอกาสเป็นต้น³⁴

ศุภรัตน์ ปุ่งข้อ ได้สรุปว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมือง และสังคมที่ดี ซึ่งมีหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ตลอดจนการนำหลักการบริหารของ Daming (1999) มาใช้ กล่าวคือ จะต้องมีการวางแผน ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุง ต่อเนื่องสม่ำเสมอ³⁵

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. งานวิชาการ
2. งานธุรการการเงินและพัสดุ
3. งานบุคลากร
4. งานกิจการนักเรียน
5. งานอาคารสถานที่
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กรีนเนล และ ยิง (Grinnell and Youong) ได้เสนอวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1. ใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการพัฒนาความร่วมมือ และเป็นนักประชาธิปไตย เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดนโยบายและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
2. สร้างความสัมพันธ์กับคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมกำหนดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ

³⁴ รัตนา กาญจนพันธุ์, ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กรุงเทพฯ) : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556)

³⁵ ศุภรัตน์ ปุ่งข้อ , สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558, 34

3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและคณะครู โดยร่วมวางแผนสนับสนุนครูแสดงความสามารถด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและจรรยาบรรณด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดแก่ครู

4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและผู้ปกครอง โรงเรียนควรจัดโปรแกรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัด ทั้งทรัพยากรที่โรงเรียนควรจะให้บริการแก่ประชาชน และทรัพยากรที่ชุมชนควรสนับสนุนโรงเรียนและวางแผนในการติดต่อสื่อสาร

สรุปได้ว่า วิธีการสร้างความความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยทั่วไปมี 2 วิธี ประการแรก คือการนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ได้แก่การให้ชุมชนใช้โรงเรียนให้เกิดประโยชน์ในด้านการจัดการศึกษา จากทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่นอาคารสถานที่ บุคลากรในโรงเรียน ประการที่สอง คือการนำโรงเรียนไปสู่ชุมชน เป็นการนำบุคลากรที่มีอยู่ภายในโรงเรียน ได้แก่ผู้บริหาร คณะครู นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ถึงอย่างไรก็ตามโรงเรียนติดต่อประสานความร่วมมือกับสถานที่ราชการในชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ให้เกิดการประสานประโยชน์ในการจัดการศึกษาร่วมกันด้วย

การปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

วาสนา ชูแสง ได้สรุปการปฏิบัติงานตามขอบข่ายการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครอบคลุม 6 งาน มีดังนี้

1. งานให้บริการชุมชน กล่าวโดยสรุปงานให้บริการแก่ชุมชน หมายถึงการให้บริการในด้านต่าง ๆ กับชุมชนซึ่งอาจจะเป็นทางด้านอาคารสถานที่ วิชาการความรู้ การส่งเสริมคุณธรรม วัสดุอุปกรณ์ หรือเทคโนโลยี แต่อยู่บนพื้นฐานความสามารถและขีดจำกัดของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาและชีวิตความเป็นอยู่และโรงเรียนต้องเลือกใช้เทคนิคการให้บริการให้ถูกต้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้ขอใช้บริการ เนื่องจากบุคคลในชุมชนมีพื้นฐานทางความรู้และประสบการณ์แตกต่างกัน

2. งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชนกล่าวโดยสรุป งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งการช่วยเหลือจากชุมชนอาจจะเป็นทางด้านทุนทรัพย์ แรงงาน อุปกรณ์ หรือแนวคิด โดยผ่านการประชาสัมพันธ์และโรงเรียนควรยอมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

3. งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น กล่าวโดยสรุปการดำเนินงานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ต้องมีการวางแผน และมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดเป็นระยะผู้ที่ เป็นสื่อกลางได้ดี คือบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนควรมีการ

กำหนดบุคลากรในการประสานงาน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการจัดกิจกรรม เช่นการเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดกิจกรรมเสริมวิชาการสำหรับนักเรียน การแข่งขันกีฬาประจำปี การจัดงานปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่นในเขตพื้นที่บริการ

4. งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวโดยสรุปงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงงานที่ทางโรงเรียนต้องดำเนินการตามระเบียบต่าง ๆ ที่ว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องดำเนินการตั้งแต่วางแผนปฏิบัติงานเพื่อสรรหาคณะกรรมการโรงเรียน ประสานงานกับบุคคลสำคัญในชุมชนเพื่อรับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการโรงเรียนพิจารณาคัดเลือก จัดอบรมส่งเสริมความรู้ตามบทบาท และหน้าที่ให้คำแนะนำคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นที่ปรึกษาด้านระเบียบแก่คณะกรรมการ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมให้คณะกรรมการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับระเบียบและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน เป็นต้น

5. งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิกล่าวโดยสรุปงานจัดตั้งกลุ่มชมรมสมาคมและมูลนิธิ ได้แก่ การดำเนินงานในการแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อม โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิภายใต้ระเบียบกฎหมายต่างให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประชุมหาแนวทางกำหนดชื่อ นโยบายและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ซึ่งบุคลากรภายในโรงเรียนควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อประสานงานและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม

6. งานประชาสัมพันธ์ กล่าวโดยสรุปงานประชาสัมพันธ์คือการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และให้ชุมชนเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนควรมีการวางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานต่อเนื่องตลอดเวลาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดประชุมผู้ปกครองก่อนปิดภาคเรียน จัดทำจุลสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทำป้ายประกาศเข้าพบปะเยี่ยมเยียนรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน ประกาศเสียงตามสายทางหอกระจายข่าวให้ชุมชนทราบและควรมอบหมายครูที่รับผิดชอบงานการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

ศุภรัตน์ ปึงซ้อ ได้สรุป ว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การให้บริการชุมชน การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน บทบาทคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. การให้บริการชุมชน จากแนวคิดของนักวิชาการหลายๆท่านที่ได้เสนอแนะการให้บริการชุมชนไว้ นั้น ขอสรุปไว้ว่าการให้บริการชุมชนการทำงานร่วมกันของบุคคลกับองค์กรหลายๆ ฝ่าย เพราะฉะนั้นผู้ให้บริการจะต้องให้ผู้บริการนั้นประทับใจ เกิดความพอใจ รวดเร็ว ฉับไว ถูกต้อง ไม่มากเกินไปจนเกินไป จึงจำเป็นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง

2. การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน จากหลักและแนวคิดของนักวิชาการนั้นพอจะสรุปได้ว่าการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนเป็นการสนับสนุนด้วยความเต็มใจของชุมชนทั้งด้านความคิด ทุนทรัพย์วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน ซึ่งเกิดขึ้นจากการสื่อสารการประชาสัมพันธ์และเกิดจากความตระหนักของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. บทบาทคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปได้ว่าคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคือคณะบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ ผู้แทนคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ เป็นงานที่ทางโรงเรียนต้องดำเนินการตั้งแต่การสรรหาการเสนอแต่งตั้งการเสริมความรู้บทบาทหน้าที่การจัดประชุมและดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาตามที่รัฐต้องการ หน้าที่หลัก คือการกำกับดูแลสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตลอดจนเป็นไปตามความต้องการของชุมชน

4. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตามแนวคิดที่กล่าวข้างต้นนั้น พอจะสรุปได้ดังนี้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งมีหลักการสำคัญ 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตลอดจนการนำหลักการบริหารของ Daning (1999) มาใช้ กล่าวคือจะต้องมีการวางแผนดำเนินการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงต่อเนื่องสม่ำเสมอ

5. การประชาสัมพันธ์สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือขึ้นใน

องค์กรและชุมชนในการพัฒนาแก้ไขปัญหาการศึกษาและทำให้ภารกิจของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี บรรลุตามวัตถุประสงค์³⁶

องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีองค์ประกอบในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดังนี้

1. นโยบายของโรงเรียน
2. ความพร้อมของโรงเรียนและชุมชน
3. มีความร่วมมือกันทุกฝ่าย
4. มีกลไกที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ
5. มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสมาคมผู้ปกครองและครู
6. กำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกันในทิศทางที่พึงประสงค์
7. มีการดำเนินงานให้เกิดความร่วมมือมีการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนร่วมกันทั้งสองฝ่าย³⁷

กิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

“กิจกรรม” หมายถึง น. การปฏิบัติจริง, ภาคปฏิบัติ, การปฏิบัติกิจด้วยตนเอง (activity) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาจึงเป็นการปฏิบัติ การประกอบกิจกรรมร่วมกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาในส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา

³⁶ ศุภรัตน์ ปุ่งข้อ , สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558,25-36

³⁷ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาล “ แหลมฉบั้ง3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีงานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) ”, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา,2559,(27

กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน

กิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตโดยอาศัยชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และชุมชนก็จะมารารถเรียนรู้ออกจากการเข้าร่วมในกระบวนการเรียนรู้นี้ บทบาทนี้ครูในโรงเรียนได้สัมผัสกับชุมชนมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและชาวบ้านทำให้ต้องคิดหาหนทางแก้ไข โดยอาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เพราะได้เรียนรู้จากชีวิตจริง บทบาทของโรงเรียนอาจจะเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้เพื่อเด็กและชุมชนเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ชุมชน ดูสภาพว่าชุมชนต้องการอะไร มีปัญหาอย่างไร มีทรัพยากรและผลผลิตอะไร รายได้เป็นอย่างไร ใครเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในชุมชน เป้าหมายของการวิเคราะห์ก็เพื่อศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนนั้น ๆ ขั้นตอนของการวิเคราะห์จะทำให้เห็นถึงความรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมของชุมชน ต่อจากนั้นเด็ก ครู และชุมชนต้องเรียนรู้ร่วมกัน ในขั้นตอนนี้โรงเรียนต้องสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อเป็นรากฐานในการสร้างสรรค์กิจกรรม กิจกรรมที่สร้างขึ้นนั้นไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือชุมชน ต่างก็มีหลักในการร่วมมือซึ่งกันและกัน กิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดให้แก่เด็กและชุมชนได้เรียนรู้ อาทิเช่น การเกษตร กองทุน การออมทรัพย์ ทัศนศึกษา ทัศนศึกษาชุมชน สมุนไพร และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โรงเรียนจำนวนมากสามารถขยายผลกิจกรรมเหล่านี้ออกไปสู่ชุมชนนั้นในระดับปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์การในชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าได้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นในชุมชนแล้วโรงเรียนกับชุมชนได้ถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

คินเดรด (Kindred) ได้เสนอแนะหลักการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้การประชาสัมพันธ์ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนนั้นมีหลักการประชาสัมพันธ์ 7 ประการคือ

1. ความบริสุทธิ์ใจ (Integrity) ข้อความใด ๆ ที่จะเผยแพร่สู่ประชาชนย่อมจะต้องมีความเชื่อถือได้ ตรงไปตรงมามากที่สุด และไม่ควรมีอะไรปิดบังภายในระบบโรงเรียน เพราะถ้ามีการปิดบังเกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจขึ้นในหมู่ประชาชน โดยปกติแล้วประชาชนก็ได้ให้ความเชื่อระบบโรงเรียนอยู่มากพอสมควร แต่ถ้าหากประชาชนพบว่ามีอะไรปกปิดซ่อนเร้นอยู่ เขาก็จะหมดศรัทธาและจะเป็นการยากมากที่จะเรียกศรัทธาของประชาชนให้กลับคืนมาได้เหมือนเดิมบางครั้งโรงเรียนได้พยายามกระทำการใด ๆ อย่างซื่อสัตย์และตรงไปตรงมา บางครั้งโรงเรียนอาจแถลงข้อเท็จจริงที่ผิดไปจากที่ฝ่ายสมาชิกและชุมชนทราบมา ก็ควรจะได้มีการหาข้อมูลเพิ่มเติมสนับสนุนข้อเท็จจริงดังกล่าว เพื่อยืนยันว่าเป็นความจริงแน่นอน

2. ความต่อเนื่อง (Continuity) การจะสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนนั้นไม่ใช่จะสร้างได้ภายในเวลา 2-3 วัน เช่นเดียวกับงานการพัฒนาการศึกษา ทั้งสองอย่างนี้จะต้องใช้ระยะเวลาในการ

ดำเนินงานที่ต่อเนื่องกัน บางครั้งอาจจะต้องใช้เวลา 10 ปี ในกรณีที่ครูใหญ่ต้องการจะให้ชุมชนร่วมกันบริจาคเงิน เพื่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมครูใหญ่ควรสร้างแนวโน้มนำความสัมพันธ์กับทั้งบุคคล หน่วยงานและกลุ่มของท้องถิ่นอย่างเต็มที่ แต่เมื่อได้อาคารเรียนสมตามวัตถุประสงค์แล้วก็ไม่ดำเนินการ ความสัมพันธ์นั้นให้ยั่งยืนตลอดไป ถ้าเป็นอย่างนั้นก็นับได้ว่าโรงเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจำเป็นต้องมีตลอดไปและอย่างสืบเนื่องกันด้วย

3. การครอบคลุมเนื้อหา (Converage) โปรแกรมการศึกษาของทุกโรงเรียนนั้น นับได้ว่ามีลักษณะประสมประสาน การประชาสัมพันธ์จะต้องครอบคลุมลักษณะงานและขอบข่ายของโรงเรียนในทุก ๆ ด้านอย่างเพียงพอ มิใช่ว่าครูใหญ่ถนัดในด้านส่งเสริมการกีฬาที่ทุ่มเงินใช้แค่การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเป็นเครื่องมือ โดยลืมนำความสำคัญทางด้านอื่นหรือให้ความสำคัญในกิจการอื่นน้อยลงเปรียบได้ว่าการที่จะให้คนเราเข้าใจในรูปร่างของสิ่งของสิ่งหนึ่ง หากจะให้มองเพียงด้านเดียวก็คงจะไม่สามารถเข้าใจรูปร่างของสิ่งนั้นได้ดีเท่ากับการมองทุก ๆ ด้าน ในประชาสัมพันธ์โรงเรียนก็เช่นเดียวกัน ควรจะให้ประชาชนเข้าใจสภาพของโรงเรียนทุกด้านด้วย ในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการเผยแพร่ก็เช่นเดียวกัน ควรใช้เครื่องมือทุกชนิดที่สามารถจะกระทำได้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้น ๆ นับตั้งแต่เครื่องมือที่ทันสมัยที่สุด คือ โทรทัศน์ ไปจนถึงการพูดตัวต่อตัว

4. ความเรียบง่าย (Simplicity) การที่จะสร้างความกระจ่างใด ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การปฏิบัติการ และปัญหาทางการศึกษานั้นยากกว่าการที่จะสอนวิชาการให้แก่เด็กนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนมากนัก นักเรียนในชั้นเรียนอยู่ในสถานะที่ควบคุมได้ แต่ผู้ใหญ่ในชุมชนอยู่ในสถานะที่ควบคุมได้ยากหรือไม่ได้เลย เขามีสิทธิที่จะฟังหรือไม่ฟังก็ได้ จะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ได้ ดังนั้นหากจะมีการอธิบายแก่ประชาชนในชุมชนใดก็ตาม ฟังนึกถึงหลักแห่งความเรียบง่าย ไม่ว่าจะเป็นการเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงในด้านคำพูด การเรียน หรือในรูปแบบการแสดง เป็นกราฟก็ตาม คำพูดที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ทุกคนเข้าใจ ไม่ใช่ภาษาทางวิชา นอกจากนั้นผู้พูดต้องให้เกียรติผู้ปกครองและประชาชนโดยทั่วไปที่เข้ามาฟังภาษาที่ใช้ควรสุภาพเรียบร้อยเข้าใจง่าย กินความ กะทัดรัด

5. การสร้างสรรค์ (Constructiveness) ประชาชนโดยทั่วไปต้องการรู้ว่าสิ่งดี ๆ อะไรบ้างในโรงเรียน โรงเรียนมีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไร การจ้างให้ประชาชนทราบถึงความดีของโรงเรียนควรเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนว่ามีความเจริญไปมากน้อยเพียงใด แค่นั้นโดยหลักการแล้วชาวบ้านจะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาส่วนตัวของครูและผู้บริหารแต่ละคน การประชาสัมพันธ์มีได้มีไว้เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาและความท้าทายของการบริหาร การแก่งแย่งชิงดีกันเอง การประชาสัมพันธ์โรงเรียนมุ่งที่การสร้างสรรค์มากกว่าการทำลาย ประชาชนได้ทราบถึงปัญหาที่มีมาของระบบโรงเรียน แต่ข้อเท็จจริงที่แถลงนี้มีได้กระทำด้วยอารมณ์และควรแยกออกจากปัญหาส่วนตัว การเสนอปัญหานั้นก็เพื่อการแก้ไข มิใช่เพื่อให้หมดกำลังใจ

6. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) โครงการประชาสัมพันธ์จำเป็นจะต้องปรับให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ในและโอกาสและแต่ละสภาพปัญหา ซึ่งจะต้องคำนึงถึงส่วนประกอบในตัววัฒนธรรม ความเข้าใจ ความคิดเห็นและสิ่งอื่น ๆ ของประชาชน แต่ละบุคคลแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันในด้านรสนิยม ความคิด สภาพสติปัญญา พื้นฐานความรู้ ทักษะ และคุณค่าอื่น ๆ โครงการประชาสัมพันธ์ใด ๆ พึงจัดให้สนองความต้องการที่แตกต่างกันของประชากร เช่นเดียวกับการศึกษาสมัยใหม่จะต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน

7. ความยืดหยุ่น (Flexibility) ทั้งองค์การ โครงการ และงานการประชาสัมพันธ์ ควรจะยึดถือลักษณะการยืดหยุ่น หากไม่มีการยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ย่อมมีไปตามกาลสมัย การประชาสัมพันธ์ก็จะไม่สามารถจะตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ เช่นในชุมชนหนึ่งเคยเป็นชุมชนชนบทธรรมดาที่ประกอบมีความรักท้องถิ่นและหากินกับการทำไร่ทำนา แต่เมื่อทางสัญจรดีขึ้นมีถนนตัดผ่านเข้าสู่เมืองใหญ่ที่อยู่ไม่ไกลออกไป มีการอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมาก ประชากรในชุมชนก็เดินทางแบบเข้าไปเป็นกลับ เพื่อไปทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมกันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะของชุมชนเมื่อก่อนและหลังที่มีทางผ่านจึงมีสภาพแตกต่างกัน การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนจะถือหลักว่าเคยทำอะไรก็จะทำอย่างนั้นเห็นจะไม่ได้ ทั้งนี้ต้องอาศัยวิธีการปรับปรุงและยืดหยุ่นเข้ามาประกอบด้วย

ข้อควรคำนึงถึงประชากรในระยะต่อไปนั้น ควรคำนึงถึงการทำงานแบบไม่ยืดหยุ่นโดยการยึดถือปฏิทินการประชาสัมพันธ์รายปีที่ได้ทำไว้ ความจริงการวางแผนงานล่วงหน้าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน แต่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้งานที่ปฏิบัติมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น³⁸

กิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนชุมชนก้าวหน้า

การดำเนินงานของโรงเรียนชุมชน ต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์และอุดมการณ์ที่เป็นนามธรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสภาพความเป็นจริง ผู้บริหาร ครู และสมาชิกในชุมชนต้องร่วมกันพิจารณาถึงบทบาทของโรงเรียน เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาของชุมชน ตลอดจนหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นในโรงเรียนด้วย ฉะนั้นการที่โรงเรียนชุมชนจะดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายได้ต้องอาศัยกิจกรรมหลายอย่าง ดังที่บำเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว ได้อธิบายไว้พอสรุปดังนี้

³⁸ Kindred, Leslie. *School Public Relation. New Jersey* : Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc.(1975)

1. ผู้นำของโรงเรียน เป็นผู้ที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้โรงเรียนพัฒนา ผู้นำโรงเรียนต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ มีความสนใจต่อการพัฒนาโรงเรียน และสามารถกระตุ้นให้ผู้มีความเกี่ยวข้อง ผู้ที่อยู่ให้บังคับบัญชา ครู ประชาชนทั่วไป ให้เกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะพัฒนาโรงเรียน และผู้นำจะต้องมีความสามารถประสานงานกับผู้บริหารระดับสูงให้มีความสนใจงานเกี่ยวกับชุมชนด้วย มีความสามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิดแรงจูงใจในการทำงานตามนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องมีความรอบรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในชุมชน ที่มีผลต่อการทำให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้า

2. ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยให้โรงเรียนมีการพัฒนา กล่าวคือ นอกจากสอนหนังสือแล้วครูควรทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

2.1 ช่วยประสานงาน ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ

2.2 สอนให้นักเรียนตระหนักในการรับผิดชอบต่อการพัฒนาปรับปรุงชุมชนของตน

2.3 เน้นให้นักเรียนรู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

2.4 ครูต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนนั้น เพื่อที่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพของชุมชน เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือกลุ่มต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของชุมชน

3. ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการมีความสำคัญมากรองจากผู้นำโรงเรียน เพราะอยู่ในฐานะสำคัญที่มีส่วนช่วยให้โรงเรียนพัฒนา เช่น เป็นผู้ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับบ้านหรือกลุ่มต่าง ๆ ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการควรมีคุณสมบัติเหมือนผู้นำโรงเรียน และผู้นำเหล่านี้จะทำงานได้ผลดียิ่งขึ้นหากได้รับการอบรมหลังสูตรการเป็นผู้นำท้องถิ่น

4. องค์กรชุมชน โรงเรียนชุมชนควนเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการดำเนินงานจัดตั้งองค์การตั้งองค์กรต่าง ๆ ของชุมชน ทั้งนี้เพราะองค์กรที่ก่อตั้งในชุมชนนั้น มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนชุมชน ดังนี้ องค์กรชุมชนจะเป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ องค์กรชุมชนจะเป็นกั้นชนระหว่างโรงเรียนกับผู้นำอย่างไม่เป็นทางการไม่ให้มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น องค์กรชุมชนเกิดขึ้นและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยการรวมกลุ่มของประชาชนภายใต้การกระทำของผู้นำที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา ดังนั้น การขอความร่วมมือ ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ จึงได้รับความร่วมมืออย่างดี

5. พื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ กล่าวคือ ประชาชนจะสนใจพัฒนาตนเอง ชุมชนหรือโรงเรียนก็ต่อเมื่อเขามีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีพอ

6. ความร่วมมือของหน่วยงานรัฐบาล โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้า ถ้าได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลทั้งภายในและภายนอกชุมชนนั้น ๆ ตลอดจนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลด้วย³⁹

หน้าที่ของครูและผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

พินดา วีรชาติ กล่าวว่า ครู อาจารย์ในสถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ดังนั้น ครู อาจารย์จำเป็นต้องรู้จักสถาบันการศึกษาของตนเป็นอย่างดี รู้จักประวัติความเป็นมา ความมีชื่อเสียงที่โรงเรียนมี เพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดข้อมูลของโรงเรียนไปสู่ชุมชน เพื่อว่าชุมชนจะได้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียน

บุคลิกภาพของครู อาจารย์ ในสถาบันการศึกษา ควรจะต้องมีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชน ซึ่งครูและอาจารย์ควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. สามารถเข้าถึงจิตใจคน
2. แต่งกายเหมาะสม
3. มีความร่าเริงแจ่มใสในอารมณ์
4. มีความสัตย์ซื่อต่อความตั้งใจ
5. รู้จักใช้คำพูดเหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส
6. เป็นคนคงเส้นคงวา
7. มีอารมณ์ขัน
8. แสดงสีหน้าเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป
9. มีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ
10. มีศิลปะในการพูดในการคบหาสมาคมกับผู้ร่วมงาน และคนในชุมชน⁴⁰

ดังนั้นถ้าครูในสถาบันการศึกษามีคุณสมบัติที่ดี สอดคล้องกับสถาบัน ก็ย่อมจะมีส่วนอำนวยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนได้ และสำคัญมากในการสร้างสัมพันธภาพก็คือครู อาจารย์ในสถาบันการศึกษาจะต้องมีความรู้ในระเบียบ ประเพณีของชุมชนเป็นอย่างดี สามารถที่จะเป็นวิทยากรให้กับชุมชนได้ สามารถให้ความช่วยเหลือชุมชนได้เมื่อชุมชนขอร้อง ยังมีสิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล่าวคือ

³⁹ บำเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว, “โรงเรียนและชุมชน”, ขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

⁴⁰ พินิจดา วีรชาติ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”, กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2552, 25

1. สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและชุมชน ซึ่งมีผลต่อแนวทางการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลในชุมชนนั้น
2. ต้องศึกษาทำความเข้าใจศีลธรรม มาตรฐานทางจริยธรรมที่ประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคลของกลุ่มคนในชุมชนนั้น
3. การแสดงออกและความซาบซึ้งทางสุนทรียะ ศิลปะ เช่นการแกะสลัก การเขียนภาพ ดนตรี นาฏศิลป์ วรรณคดี เป็นต้น
4. เพื่อให้นักเรียนเจริญงอกงามร่วมมือกับชุมชน ครูจะต้องพิจารณาถึงสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน สถาบันต่าง ๆ เหล่านั้นว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาแก่นักเรียน
5. สภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป ครูต้องศึกษาและนำมาพิจารณาในการจัดหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ครูศึกษาพิจารณาสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน ที่เป็นผลต่อสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมภายนอกทั่วไปที่เป็นผลจากวัฒนธรรมของชาติ
7. ครูต้องตระหนักถึงความเจริญทางสังคมของนักเรียนที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างชุมชนกับนักเรียน โดยการ
 - 7.1 เยี่ยมเยียน ศึกษาปัญหาที่อยู่ของนักเรียนและที่ใกล้เคียง
 - 7.2 ศึกษาพิจารณาชุมชน ในฐานะที่เป็นแหล่งสำคัญของการขยายการเรียนรู้
 - 7.3 เรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนให้มากที่สุดในส่วนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิต
 - 7.4 ประเมินผลนักเรียนจากสภาพที่เป็นอยู่
 - 7.5 ช่วยให้นักเรียนเจริญงอกงาม พัฒนาไปในแนวทางของนักเรียนเอง เมื่อนักเรียนมีความพร้อม
 - 7.6 ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจจุดหมายที่แท้จริงของการศึกษา
 - 7.7 วางแผนจัดพิจารณาหลาย ๆ อย่าง หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาความร่วมมือเกี่ยวกับนักเรียน
 - 7.8 จัดหลักสูตรให้แตกต่างกัน และให้ผู้เรียน เรียนเป็นรายบุคคล หรือให้ผู้เรียนได้เรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและเข้าใจสังคม
 - 7.9 วางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนร่วมกันระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ได้เรียนรู้ร่วมกัน มีความร่วมมือกันด้วยดีระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม
 - 7.10 ให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมมือกัน

7.11 แก้ไขความอิจฉา ความรู้สึกเป็นปรปักษ์ ความรังเกียจต่อกัน ด้วยการให้นักเรียนเข้าใจข้อเท็จจริงของความแตกต่างระหว่างกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจดีต่อกัน ร่วมมือรักใคร่กัน มีเอกภาพในสังคม

7.12 ครูทำทะเบียนรายบุคคลของนักเรียน เพื่อศึกษาเข้าใจในแต่ละคนในเรื่องการเรียน ชีวิตทั่ว ๆ ไป ตลอดจนความประพฤติทั้งในและนอกโรงเรียน

7.13 ให้นักเรียนมีความรู้ด้านการสื่อสาร สามารถร่วมมือกับผู้อื่น ทั้งในด้านการพูด การอ่าน การเขียนและการฟัง ให้รู้จักแสดงออก แสดงความต้องการและความสนใจของตนให้ชัดเจน

7.14 ให้นักเรียนรู้จักใช้ภาษา และยอมรับในความแตกต่างของภาษา

ครูต้องศึกษาทำความเข้าใจแจ่มแจ้งเพื่อให้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง เป็นผลต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนและความเจริญก้าวหน้าของชุมชน โดย

1. ครูต้องตระหนักเสมอว่า ชุมชนเป็นแหล่งสำคัญ และมีค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูจะต้องใช้ชุมชนและใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาได้ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจดีพอและมีความร่วมมือกับชุมชนด้วย

2. ครูต้องระลึกเสมอว่าครูมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญในการที่จะนำชุมชนเข้ามาในโรงเรียน และนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน เพราะเป็นผู้นำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนไปใช้ให้บังเกิดผลอย่างแท้จริงต่อนักเรียนและชุมชน

หน้าที่ของผู้บริหารในการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้บริหารในสถาบันการศึกษานับว่าเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยให้กระชับสัมพันธ์ภาพกับชุมชนภารกิจของผู้บริหาร มีขอบเขตของภารกิจ ดังนี้

1. ค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา
2. เป็นวิทยากรให้คำปรึกษาทำงานสงเคราะห์
3. วางแผนให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับงานของชุมชน
4. จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการของผู้ปกครอง
5. ให้มีการเยี่ยมชมโรงเรียน
6. การจัดองค์กรระหว่างผู้ปกครองและครู
7. ให้ชุมชนได้ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน
8. ติดต่อกับสื่อมวลชน เพื่อขอความร่วมมือในด้านต่าง ๆ
9. สร้างสื่อติดต่อโดยตรงกับผู้ปกครองเช่นการทำจดหมายข่าว

ครูและผู้บริหารจึงมีภารกิจต้องทำความเข้าใจชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ สร้างความสัมพันธ์อันดี ทำตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ร่วมมือกับชุมชนในภารกิจต่าง ๆ เป็นผู้นำกระตุ้นให้ชุมชนร่วมมือประสานสามัคคีทำความเจริญก้าวหน้า ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ติดต่อกับแหล่งวิทยากร อนุรักษ์ต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาเล่าเรียน ปรับปรุงอาชีพวิถีชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความเป็นอยู่และความต้องการของชุมชน เจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับเศรษฐกิจและความเป็นอยู่อย่างพอเพียง

โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ ตั้งอยู่เลขที่ 2 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร รหัสไปรษณีย์ 74000 โทรศัพท์ 034-839041 โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ(บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 17 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2465 ตามคำสั่งของทางราชการโดยอาศัยศาลาวัดเป็นสถานที่เรียน ทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่1- 4 ใช้ชื่อโรงเรียนว่า“โรงเรียนประชาบาลตำบลบ้านบ่อ1 วัดใหญ่บ้านบ่อ”ต่อมาพระภิกษุทองย้อย ปาสาชโก เจ้าอาวาสวัดใหญ่บ้านบ่อในขณะนั้น ร่วมกับประชาชนได้จัดหาเงินสมทบกับเงินงบประมาณของทางราชการก่อสร้างอาคารเรียนแบบ จ. 2 ชั้น ทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2479 และในปี พ.ศ. 2501 ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนแบบ ป. 1 เปิดเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2501 ปี พ.ศ. 2506 ได้ขยายการศึกษาภาคบังคับ เป็น 7 ปี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 ได้รับงบประมาณจากกรมสามัญศึกษา ก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 004 สร้างเสร็จเมื่อ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ในปี พ.ศ. 2510 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 017 สร้างเสร็จเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2510 ในปี พ.ศ. 2517 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 017 ชั้นเดียวโดยรื้อถอนไม้อาคารหลังเก่า 2 หลังมาสมทบและในปี พ.ศ. 2519 ได้รับงบประมาณต่อเติม ชั้นล่างอีก 4 ห้องเรียน ปี พ.ศ. 2528 ได้รับงบประมาณต่อเติมชั้นล่างอาคารเรียนแบบ 017 เป็นห้องประชุม ไม่มีฝ้ากันพื้นยกเป็นเวที สร้างเสร็จเมื่อ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2528 ในปี พ.ศ. 2535 ได้เปิดทำการสอนขยายโอกาสชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และขยายถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ.2538 ได้ขออนุมัติรื้อถอนบ้านพักครู จำนวน 2 หลัง โดยนำวัสดุมาก่อสร้างเป็นอาคารกิจกรรม 1 หลัง และได้รับเงินบริจาคเพื่อเป็นค่าแรงในการก่อสร้างจำนวน 99,000 บาท(เก้าหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)จากนายสำเริง รอดเจริญ ปี พ.ศ. 2539 ทางโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการศิษย์เก่าจัดงานศิษย์เก่ารำลึกคุณโรงเรียน และนารายได้มาก่อสร้างห้องน้ำห้อง

ส่วน 1 หลัง เป็นเงิน 700,000 บาท (เจ็ดแสนบาท) จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ 14 เครื่อง เป็นเงิน 498,000 บาท (สี่แสนเก้าหมื่นแปดพันบาท) ในปี พ.ศ. 2540 ได้รับงบประมาณปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน โดยก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กหน้าอาคารเรียน เป็นเงิน 35,000 บาท (สามหมื่นห้าพันบาท) และโรงเรียนหาเงินสมทบเพิ่มอีก 5,500 บาท (ห้าพันห้าร้อยบาท) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 40,500 บาท (สี่หมื่นห้าร้อยบาท) ในปี พ.ศ. 2541 ทางโรงเรียนได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. 105/29 ขนาด 2 ชั้น จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนเงิน 1,979,300 บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันสามร้อยบาท) และทางโรงเรียน ได้จัดหาเงินสมทบเพิ่มอีก 287,700 บาท (สองแสนแปดหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาท) รวมเป็นเงินในการก่อสร้างทั้งสิ้น 2,197,700 บาท (สองล้านหนึ่งแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาท) และต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้งบประมาณ ก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์แบบ สปช. 206/28 จำนวน 1 หลัง เป็นเงิน 2,471,000 บาท (สองล้านสี่แสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันบาท)

ปัจจุบันโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อตั้งอยู่ในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ เป็นพื้นที่ราบ มีเขตรับผิดชอบการบริการของโรงเรียนในการรับเด็กเข้าเรียนได้แก่ หมู่ที่ 3 , 4 , 6 ตำบลบ้านบ่อ และหมู่ที่ 1 ตำบลชัยมงคล อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 18 ไร่ ซึ่งเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดใหญ่บ้านบ่ออาคารเรียน 6 หลัง อาคารประกอบ 6 หลัง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งสิ้น 761 คน โดยมี พระครูสาครวิริยาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดใหญ่บ้านบ่อ เจ้าคณะตำบลบ้านบ่อ เป็นผู้อุปการะโรงเรียน มีนางสาวลักขณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน นายบรรลือ ดอกเตย ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน

ปรัชญา สุโข ปัญญา ปฏิภาณ โภคะ ความได้ปัญญาทำให้เกิดสุข

ปณิธาน สุขภาพดี มีวินัย ใฝ่หาความรู้ เชิดชูคุณธรรม

วิสัยทัศน์ โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ จะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การจำแนก และกระบวนการแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเองนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการแก้ปัญหา และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัย-มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. พัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์

4. พัฒนานักเรียนให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน
6. จัดหาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
7. ส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ(บ้านบ่อราษฎร์บำรุง)

1. นายสุนทร	ทองคำสมุทร	ประธานคณะกรรมการ
2. นายสมบัติ	ฉิมบุญอยู่	ผู้ทรงคุณวุฒิ (รองประธาน)
3. นายอัศวิน	แก้วจุนันท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นายธานี	แก้วจุนันท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นายไพฑูรย์	ครุฑธา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นายบุญมา	อุยยาหาญ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
7. นายไพรัช	กลิ่นหวล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
8. นายอุบล	เสือสี	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. นางละอองทอง	ฉิมบุญอยู่	ผู้แทนองค์กรชุมชน
10. นายสำราญ	รอดเจริญ	ผู้แทนผู้ประกอบการ
11. นายสมชาย	หุณะปุ่น	ผู้แทนศิษย์เก่า
12. นายบุญช่วย	อินทร์ทรง	ผู้แทนองค์กรศาสนา
13. นายสำเร็จ	รอดเจริญ	ผู้แทนองค์กรศาสนา
14. นายวิบูลย์	จันทร์ทองสุข	ผู้แทนครู
15. นางสาวลักษณ	เยี่ยมสวัสดิ์	ผู้อำนวยการสถานศึกษา/เลขานุการ ⁴¹

⁴¹ แผนปฏิบัติการประจำปี 2560 “โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ ประจำปี พ.ศ. 2560”, 22-25

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ภาวิณี สุขเกษม ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และแนวทางการพัฒนา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ได้แนวทางการพัฒนา คือ ด้านการให้บริการชุมชนด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ และบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษา⁴²

วริศรา บุญมี ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่งพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการประชาสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ⁴³

⁴² ภาวิณี สุขเกษม, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555)บทคัดย่อ.

⁴³ วริศรา บุญมี, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555)บทคัดย่อ.

กมลรัตน์ จันทโชติ ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการบริการชุมชน และด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน มีการดำเนินงานไม่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนน้อย ไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนการให้บริการชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร เพราะมีพื้นที่ภายในโรงเรียนน้อย ต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนจึงไม่สะดวก การให้ความรู้แก่ชุมชนน้อยเพราะบุคลากรไม่เพียงพอและขาดทักษะในเรื่องที่ชุมชนสนใจจะศึกษา คนในชุมชนไม่สะดวกในการทำกิจกรรมเพราะมีอาชีพที่หลากหลายมีเวลาไม่ตรงกัน ทำให้กิจกรรมทำได้ยาก การเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร และแนวทางการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ การตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียน จัดทำเอกสารและแผ่นพับ แจกผู้ปกครองอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ทราบถึงกิจกรรมที่เหมาะสม และเพียงพอเพื่อที่จะให้บริการแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง พัฒนาทักษะให้กับบุคลากรในเรื่องที่ชุมชนสนใจและจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรักความเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนของตนเอง⁴⁴

พลพัฒน์ ชนะชนกุล ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนบ้านบึงตะกู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนบ้านบึงตะกู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านงานจัดตั้งกลุ่มชุมชน สมาคม มูลนิธิ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านงานให้บริการชุมชนและด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนบ้านบึงตะกู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

⁴⁴ กมลรัตน์ จันทโชติ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556) บทคัดย่อ.

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านงานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ⁴⁵

สมนึก พงษ์สกุล ได้ศึกษาปัจจัยและรูปแบบยุทธศาสตร์การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยยุทธศาสตร์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย 4 ปัจจัยได้แก่ 1. การมีส่วนร่วม 2. การสร้างภาคีเครือข่าย 3. การประชาสัมพันธ์ 4. การบริการชุมชน 2. ปัจจัยการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทุกตัวมีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยการมีส่วนร่วม (F1) โดยที่การสร้างภาคีเครือข่าย (F2) การประชาสัมพันธ์ (F3) มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการมีส่วนร่วม (F1) ส่วนการสร้างภาคีเครือข่าย (F2) และการประชาสัมพันธ์ (F3) มีความสัมพันธ์โดยอ้อมต่อการมีส่วนร่วม (F1) โดยส่งผ่านการประชาสัมพันธ์ (F3) ซึ่งรูปแบบที่ปรากฏมีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และมีความถูกต้อง⁴⁶

ดาวประกาย สายแก้ว ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดทับไทร โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ด้านเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดทับไทร โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาผลของการวิจัยดังกล่าว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนพอจะสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ คือ ในส่วนของโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ก่อนลงมือปฏิบัติ ประเมินผลการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามขั้นตอน การให้ความสำคัญกับชุมชน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและดำเนินกิจกรรม ตลอดจนต้องมีการประชาสัมพันธ์ในชุมชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบการดำเนินงาน พร้อมกับได้แสดงความยินดี

⁴⁵ พลพัทธ์ ชนะชนกุล, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านบึงตะกู่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556)บทคัดย่อ.

⁴⁶ สมนึก พงษ์สกุล, “ปัจจัยและรูปแบบยุทธศาสตร์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556)บทคัดย่อ.

ร่วมกันงานประสบความสำเร็จ ซึ่งก็จะทำให้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประสบกับความสำเร็จ⁴⁷

ประสิทธิ์ เฝยกลีน ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมากโดยงานประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่งานร่วมกิจกรรมชุมชนและงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยงานที่มีระดับ การปฏิบัติที่น้อยที่สุดคืองานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ แบบอย่างที่ดีในการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน พบว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดในงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาคืองานร่วมกิจกรรมชุมชน⁴⁸

ดลใจ ตันเจริญ ได้ศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดและกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกันข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรได้รับการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ จะช่วยส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น จนสามารถพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง⁴⁹

วรวิมล ต๊ะคำวรรณ ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

⁴⁷ ดาวประกาย สายแก้ว, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหีบไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556) บทคัดย่อ.

⁴⁸ ประสิทธิ์ เฝยกลีน “รูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2556) บทคัดย่อ.

⁴⁹ ดลใจ ตันเจริญ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2557) บทคัดย่อ.

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารวิชาการ ตามลำดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อย มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย สถานศึกษากำหนดเนื้อหาวาระการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบมากกว่า ให้ร่วมพิจารณาเสนอแนะและมีข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มากเท่าที่ควร⁵⁰

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ ได้ศึกษาเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบสภาพจริงของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ปริญญาตรีกับปริญญาโทแตกต่างกันในระดับต่ำ และจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารกับครูแตกต่างกันในระดับต่ำ ผู้บริหารกับพนักงานจ้างตามภารกิจไม่แตกต่างกัน และครูกับพนักงานจ้างตามภารกิจแตกต่างกันในระดับต่ำ⁵¹

ศุภรัตน์ บุ่งข้อ ได้ศึกษาเรื่องการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผล

⁵⁰ วรวิมล ต๊ะคำวรรณ, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2558) บทคัดย่อ.

⁵¹ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559) บทคัดย่อ.

การเปรียบเทียบสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁵²

งานวิจัยต่างประเทศ

ชูเลอร์และแวนดรา (Schuler & Vandra) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนิโซตาสหรัฐอเมริกาโดยศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่าการมีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความบกพร่องในการติดต่อสื่อสาร ปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการมีส่วนร่วม การเข้า ร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ทั้งหมด ขาดข้อตกลง เกี่ยวกับขอบเขตของการมีส่วนร่วม⁵³

แอบเดล (Abdel) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในประเทศอียิปต์ ได้แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลักสำคัญของประชาธิปไตยจำเป็นต้อง ปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน และควรที่จะกำหนดเป้าหมายของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนของทางการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับสถานศึกษารวมทั้งประเด็นหรือกิจกรรมที่ ประชาชนควรมีส่วนร่วม⁵⁴

โรวลิ่ง แอลและจอห์นสัน เค (Munns G. and Johnson K.) จากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเมืองซิดนีย์ ศึกษาโครงการวิจัยนำร่องโรงเรียน ดีเอสพี ในตะวันตกเฉียงใต้ของซิดนีย์ ควบคุมคุณภาพการเรียนการสอน เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนที่มาจากฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ แต่ใช้จุดเด่นของความร่วมมือของชุมชน มีการประสานข้อมูลและการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนที่ตั้งของโรงเรียนผู้มีส่วนร่วมในการ

⁵² ศุภรัตน์ ปุ่งข้อ , สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา,2558)บทคัดย่อ.

⁵³ Schuler, R.S., & Vandra, H.L. (1987). “ Personal and Human Resource Management”.(New York : West Publishing,1987).185.

⁵⁴ Abdel H. “ Engineering Soil Mechanics” . (Englewood Cliffs NewJersey : Prentice – Hall,1973)185.

ประชุมอภิปรายเป็นสมาชิกของโรงเรียน ได้แก่ ครู นักเรียน สมาชิกในชุมชนและนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย⁵⁵

คราฟท์ (Craft) บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมิสซูรีได้ศึกษา ถึงทัศนคติของชุมชนต่อการศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเป็นการศึกษาเพื่อสนองความคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนจึงทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมาย คือ ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติและระบบโรงเรียนในแต่ละสิ่งแวดล้อมแต่ไม่มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของชุมชนและสิ่งแวดล้อมหรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน⁵⁶

เชฟเฟอร์ (Schaeffer) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนตัวอย่างระหว่าง ค.ศ. 1982-1989 ข้อค้นพบชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมและแนวทางที่ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเรื่อง การวางแผนที่ดี การประสานงานที่ดี จะต้องมาจากความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีหลักฐานยืนยันที่เด่นชัดของผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนที่บุคลากรมีความอบอุ่นและมีกำลังใจ คือ โรงเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม⁵⁷

ลี (Lee) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และบทบาทของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโครงการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ กรรมการบริหารโรงเรียนครูใหญ่และครูผลการศึกษาสรุปได้ว่า โรงเรียนในท้องถิ่นได้กำหนดนโยบายและกระบวนการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน

⁵⁵ Munns G. and Johnson K., *Pedagogies in DSP School in Sydney South West Symposium Overview* [online] ,accessed 3 Jan 2016. Abstract form <http://www.arre.Edu.au/OOpap/absOOhtm>

⁵⁶ Craft, R.C. “ *Community attitude toward education and levels of participation in school affairs*”. (Dissertation Abstracts International,1988)1633-A.

⁵⁷ Schaeffer, J.A. “ *Effective parent involvement in secondary school of Texas identified as Exemplary*” . (Dissertation Abstracts International,1982-1989)1757-A.

กับชุมชนโดยให้นักศึกษาได้มีส่วนรับรู้ อย่างไรก็ตามงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรจะจัดทำ⁵⁸

เฮฟเฟอร์แมน (Hefferman) ได้ศึกษา การรับรู้ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิก ในการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในระดับชาติ รัฐ และท้องถิ่น ได้ดำเนินการปรับปรุงให้ผู้ปกครองและสมาชิกมีส่วนร่วมในคณะกรรมการปัญหาสำคัญพบว่า ความไม่ชัดเจนของบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน โรงเรียน ชุมชน จำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ตัดสินใจของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน⁵⁹

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการประสานงานกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารหรือร่วมกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน หน่วยงาน ผู้ปกครอง ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

สรุป

จากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นสถานที่จัดการศึกษาให้กับชุมชน โดยมีบุคลากรทางการศึกษาและชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ คณะกรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ ชุมชน สมาคม และกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน ใช้กระบวนการทำงานร่วมกัน ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีหน้าที่ส่งเสริมความสามารถผู้เรียน ในด้านการเก่งเรียน เก่งคิด เก่งการทำงาน และรักการเรียนรู้ ชุมชนและผู้ปกครองมีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมวางแผน เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของบุคคลในท้องถิ่น ทำให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นสมบัติของชุมชน โรงเรียนเป็นจุดรวมและศูนย์กลางของประชาชน อำนาจความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ รับผิดชอบในการจัดการการศึกษาผู้บริหารและคณะครู บุคลากรทางการศึกษา ผูกมิตรกับ

⁵⁸ Lee, Y.N. “ The educations viewpoint on the function of school community telations and their roler in it” .(Dissertation Abstracts International ,1984)709-A.

⁵⁹ Hafferan, A.N. “ Perception of involvement of parent and community member”. (New York: Harper Collin,1992)

ประชาชนด้วยความจริงใจ ยกย่องให้เกียรติ ยอมรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย ส่งเสริม
ขนบธรรมเนียมประเพณี ใช้ทรัพยากรและระดมทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุก
ๆ ด้าน จัดกิจกรรมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน และการ
นำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดการประสานประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งผลประโยชน์ทั้งหลายส่งผลต่อ
ชุมชนและผู้เรียนอันเป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของชุมชนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อทราบ 1) การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งหมด 46 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามแนวคิดของ สมนึก พงษ์สกุล โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ไว้สามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการวิจัยตามระบบการดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นิยามปัญหา ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎีข้อมูล ตำราเรียน วารสาร รายงานการวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และวิธีดำเนินการวิจัยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาจัดทำโครงร่างงานวิจัย และเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาการบริหาร การศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนการดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือทดสอบและปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยวิธีหาค่าความเชื่อมั่น รวมทั้ง การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของโครงการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้ ผลการวิจัยที่ตอบคำถามของการวิจัยได้ใกล้เคียงที่สุด นำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานการวิจัย นำเสนอต่อคณะกรรมการการควบคุมการค้นคว้าอิสระตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ นำมาจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติการจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแบบแผนการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลองแบบงานวิจัยกลุ่มเดียวตรวจสอบสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one short, non – experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- S หมายถึง ประชากรที่ศึกษา
- X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
- O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรของงานวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครู 31 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) กรรมการสถานศึกษา 13 คน รวมทั้งสิ้น 46 คน

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ดังมี รายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามแนวคิดของ สมนึก พงษ์สกุล ประกอบด้วย 1. การมีส่วนร่วม 2. การสร้างภาคีเครือข่าย 3. การประชาสัมพันธ์ 4. การบริการชุมชน โดยนิยามไว้ดังนี้

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินการบริหารงาน ติดต่อดูแลประสานความร่วมมือกับชุมชนผู้ปกครองนักเรียน บุคคลในชุมชน สร้างความเข้าใจระหว่าง ชุมชน ผู้บริหารคณะครู อาจารย์ และสร้างความรู้สึกรักโรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ใน การพัฒนาการศึกษา ทั้งโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วม การสร้างภาคี เครือข่าย การประชาสัมพันธ์ และการบริการชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง โรงเรียนมีส่วนร่วมทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมที่ บุคคลเข้าไปมีกิจกรรมในกระบวนการตัดสินใจและวางแผนพัฒนากำหนดนโยบายการศึกษาที่ สอดคล้องต่อความต้องการของบุตรหลาน การสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันการกระตุ้น ผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาโดยกรการสร้างภาคภูมิใจและความศรัทธา การติดต่อสื่อสารร่วมกันและการชี้แจงผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบและ ประชาสัมพันธ์ถึงแผนการพัฒนาของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองรับทราบ

การสร้างภาคีเครือข่าย หมายถึง การพึ่งพาอาศัยกันและกันรับผิดชอบร่วมกันเพราะฉะนั้น ผลออกมาไม่ดีก็ต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย ดุลยภาพ (Balance) เป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียม

กัน เสมอภาคกัน และหุ้นส่วน (Partner) เป็นความสัมพันธ์ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันผลประโยชน์ไม่ขัดแย้งกันหากแต่สนับสนุนซึ่งกันและกัน และการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งยังมีการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้นจะก่อให้เกิดความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีต่อกันของทุกฝ่ายและตรงกันข้ามกับถ้าขาดการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ที่ดีแล้วอาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจและภาพลักษณ์อันดีของโรงเรียนได้ การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือวิธีการเปิดให้ชม ซึ่งหมายถึงการจัดโครงการเยี่ยมโรงเรียน โดยเชิญผู้ปกครองเข้ามาชมกิจการของโรงเรียนในรอบปี ในขณะที่วิธีที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ได้แก่ การตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์และการจัดรถประชาสัมพันธ์ จัดทำวารสาร สิ่งพิมพ์ เผยแพร่ เสนอข้อมูลของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจ จัดทำรายงานผลการเรียนของผู้เรียน จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนก่อนปิดเรียนภาคต้นของทุกปี

การบริการชุมชน หมายถึง ให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการอาคารของโรงเรียน ให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการสนามกีฬาของโรงเรียน ให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการห้องประชุม ของโรงเรียนให้ชุมชน ยืมโต๊ะเก้าอี้ ของโรงเรียน ให้คำแนะนำคำปรึกษาหรือทางตันวิชาการ ให้ธนาคารมาใช้โรงเรียนเป็นสำนักงาน นำนักเรียนไปช่วยชุมชนทำความสะอาดวัด ในชุมชน นำนักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้ในชุมชนโรงเรียน จัดอบรมความรู้ ด้านภาษาให้กับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบเช็ครายการ เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะแบบตัวเลือก (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แบบเช็ครายการ จำนวน 41 ข้อ ในแต่ละข้อประเมินตามเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือของสมนึก พงษ์สกุล ที่เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงเครื่องมือโดยการปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 2 ศึกษาและนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือของสมนึก พงษ์สกุล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) เท่ากับ .935 มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ไปเก็บข้อมูลกับประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน นำมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน วัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์(Best)⁶⁰ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก

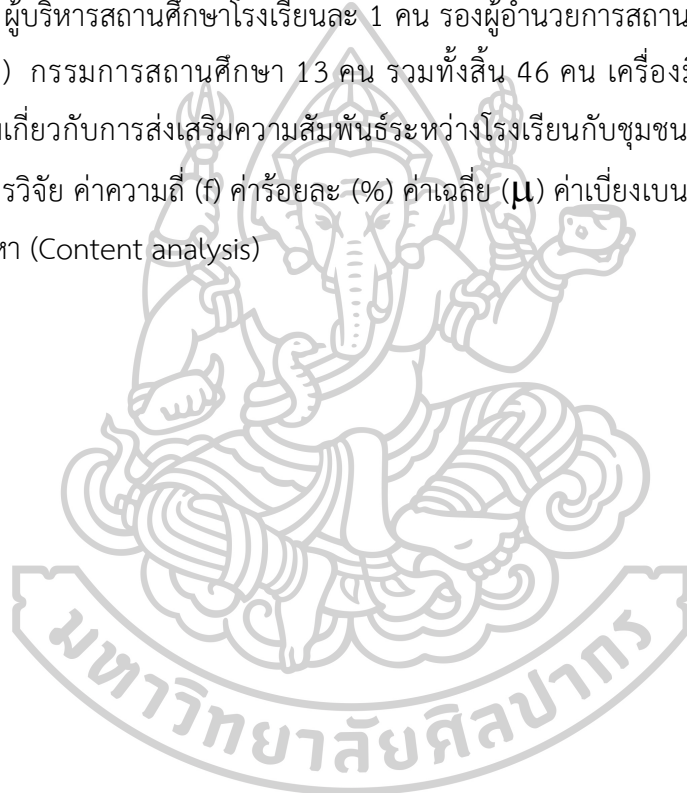
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

⁶⁰ John W. Best, Research in Education (Englewood Cliff, New Jersey : Prentice-Hall inc.), 1970, 190.

สรุป

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 2) แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครู 31 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) กรรมการสถานศึกษา 13 คน รวมทั้งสิ้น 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของสมนึก พงษ์สกุล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 46 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบ การบรรยาย จำแนกออกเป็นจำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3) ข้าราชการครู และ 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 46 คน พิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	18	39.13
	หญิง	28	60.87
	รวม	46	100.00
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	6	13.04
	30-39 ปี	10	21.74
	40-49 ปี	12	26.09
	50 ปี ขึ้นไป	18	39.13
	รวม	46	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษา	6	13.04
	อนุปริญญา	7	15.22
	ปริญญาตรี	16	34.78
	ปริญญาโท	17	36.96
	รวม	46	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	ผู้อำนวยการ	1	2.17
	รองผู้อำนวยการ	1	2.17
	คณะกรรมการสถานศึกษา	13	28.26
	ข้าราชการครู	31	67.40
	รวม	46	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	ต่ำกว่า 10 ปี	30	65.22
	10-20 ปี	4	8.70
	21 ปี ขึ้นไป	12	26.08
	รวม	46	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 เป็นเพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 50 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 รองลงมา คือ มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 อายุ 30-39 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 และอายุต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 36.96 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 34.78 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 และจบการศึกษามัธยมศึกษา น้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้สอน มากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 รองลงมาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 28.26 ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ต่ำกว่า 10 ปี มากที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 65.22 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มากกว่า 21 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.08 และมีประสบการณ์การทำงาน ในตำแหน่งปัจจุบัน 10-20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ในการวิเคราะห์การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่าสถิติโดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และจัดลำดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) จากผู้ตอบแบบสอบถาม 46 คน ปรากฏผลดังรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม

(N = 46)

การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน		μ	σ	ระดับความคิดเห็น
1.	การมีส่วนร่วม	4.19	0.53	มาก
2.	การสร้างภาคีเครือข่าย	4.06	0.56	มาก
3.	การประชาสัมพันธ์	4.00	0.55	มาก
4.	การบริการชุมชน	3.89	0.66	มาก
รวม		4.10	0.52	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วม ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.53$) การสร้างภาคีเครือข่าย ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.56$) การประชาสัมพันธ์ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.55$) และการบริการชุมชน ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.66$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วม

(N = 46)

การมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
1. โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ สร้างชื่อเสียงให้ชุมชนยอมรับ	4.04	0.58	มาก
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมการเป็นแบบอย่าง ต้นแบบที่ดีของบุคลากรในโรงเรียนแก่นักเรียนและชุมชน	3.74	0.67	มาก

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วม (ต่อ)

(N = 46)

การมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
3. โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและงานสัมพันธ์ชุมชนอย่างจริงจัง	3.89	0.69	มาก
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารด้วยการร่วมวางแผนในการจัดการศึกษาและกิจกรรม	3.80	0.64	มาก
5. โรงเรียนมีการสร้างความเป็นหนึ่งกับชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา	3.74	0.82	มาก
6. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนในการสร้างอนาคตเพื่อกลับมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	3.44	0.80	ปานกลาง
7. โรงเรียนมีการส่งเสริมการสร้างควมไว้วางใจร่วมกันในการบริหารจัดการระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.63	0.81	มาก
8. โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารด้วยการร่วมดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ	4.00	0.78	มาก
9. โรงเรียนมีการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครองและนักเรียน	4.06	0.70	มาก
10. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการศึกษาและเรียนรู้วิถีชีวิตประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างถูกต้อง	3.70	0.77	มาก
11. โรงเรียนมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานที่ชัดเจน และสนองความต้องการของชุมชน	3.51	0.62	มาก
12. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน	3.55	0.71	มาก
13. โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เป็นที่ยอมรับทั้งทางด้านกายภาพ จิตใจ และการปฏิบัติตน	3.70	0.68	มาก
14. โรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้มแข็งในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน	3.80	0.68	มาก

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วม (ต่อ)

(N = 46)

การมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
15. โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน	4.08	0.65	มาก
16. โรงเรียนส่งเสริมการร่วมชื่นชมผลงานที่แสดงถึงความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน	3.80	0.61	มาก
17. โรงเรียนมีการสำรวจปัญหาและความต้องการเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาโรงเรียน	3.61	0.60	มาก
รวม	4.19	0.53	มาก

จากตารางที่ 3 การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 16 ข้อ และระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.65$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครองและนักเรียน ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ สร้างชื่อเสียงให้ชุมชนยอมรับ ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.58$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารด้วยการร่วมดำเนินการ โดยการมีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.78$) โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและงานสัมพันธ์ชุมชนอย่างจริงจัง ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.69$) โรงเรียนส่งเสริมการร่วมชื่นชมผลงานที่แสดงถึงความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.61$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารด้วยการร่วมวางแผนในการจัดการศึกษาและกิจกรรม ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้มแข็งในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.68$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการเป็นแบบอย่าง ต้นแบบที่ดีของบุคลากรใน

โรงเรียนแก่นักเรียนและชุมชน ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.67$) โรงเรียนมีการสร้างความเป็นหนึ่งกับชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา ($\mu = 3.74$, $\sigma = 0.82$) โรงเรียนมีการ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เป็นที่ยอมรับทั้งทางด้านกายภาพ จิตใจ และการปฏิบัติตน ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.68$) โรงเรียนส่งเสริมให้มีการศึกษาและเรียนรู้วิถีชีวิตประเพณีและวัฒนธรรม ของท้องถิ่น อย่างถูกต้อง ($\mu = 3.70$, $\sigma = 0.77$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการสร้างควมไว้วางใจร่วมกันในการ บริหารจัดการระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ($\mu = 3.63$, $\sigma = 0.81$) โรงเรียนมีการสำรวจปัญหาและความ ต้องการเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาโรงเรียน ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.60$) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.71$) โรงเรียน มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานที่ชัดเจน และสนองความต้องการของชุมชน ($\mu = 3.51$, $\sigma = 0.62$) และโรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนในการสร้างอนาคตเพื่อกลับมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย

(N = 46)

การสร้างภาคีเครือข่าย	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
18. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการติดต่อประสานงานใน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนและ หน่วยงานอื่นๆ	3.68	0.69	มาก
19. โรงเรียนมีการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และการแสดงต่างๆของโรงเรียนกับหน่วยงานและองค์กร อื่นๆ	3.80	0.71	มาก
20. โรงเรียนมีการมีการแจ้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่จำเป็น ตามระเบียบราชการแก่บุคคลที่ให้การช่วยเหลือและ สนับสนุนโรงเรียน	3.68	0.72	มาก

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย (ต่อ)

(N = 46)

การสร้างภาคีเครือข่าย	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
21. โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในการส่งเสริมกิจกรรมการเล่นของชุมชน	3.68	0.72	มาก
22. โรงเรียนมีการให้ความร่วมมือกับสาธารณสุขในการจัดบริการสุขภาพอนามัยให้แก่ชุมชน	3.68	0.72	มาก
รวม	4.06	0.53	มาก

จากตารางที่ 4 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการแสดงต่างๆ ของโรงเรียนกับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.71$) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการติดต่อประสานงานในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.69$) โรงเรียนมีการมีบริการแจ้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่จำเป็นตามระเบียบราชการแก่บุคคลที่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียน ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.72$) โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในการส่งเสริมกิจกรรมการเล่นของชุมชน ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.72$) และโรงเรียนมีการให้ความร่วมมือกับสาธารณสุขในการจัดบริการสุขภาพอนามัยให้แก่ชุมชน ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.72$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการประชาสัมพันธ์

(N = 46)

การประชาสัมพันธ์	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
23. โรงเรียนมีการมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายและประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน	4.12	0.64	มาก
24. โรงเรียนจัดให้มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน	4.04	0.65	มาก
25. โรงเรียนมีการจัดทำสิ่งพิมพ์ต่างๆในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลกิจกรรมของโรงเรียน	3.65	0.73	มาก
26. โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์	3.44	0.80	มาก
27. โรงเรียนมีการจัดประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจการ และผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	3.23	0.69	ปานกลาง
28. โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการของโรงเรียน	2.87	0.67	ปานกลาง
29. โรงเรียนมีการแนะนำและเผยแพร่เกียรติประวัตินักเรียนดีเด่นให้ชุมชนทราบ	3.08	0.68	ปานกลาง
30. โรงเรียนมีการแนะนำและเผยแพร่เกียรติประวัติครูดีเด่นให้ชุมชนทราบ	2.93	0.67	ปานกลาง
31. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมงานด้านต่างๆเพื่อเป็นข้อมูลของโรงเรียน	3.82	0.76	มาก
32. โรงเรียนมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาของโรงเรียน	3.55	0.82	มาก
33. โรงเรียนมีการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการรักษาระเบียบวินัยและการแก้ปัญหาอื่นๆของนักเรียน	3.36	0.70	ปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการประชาสัมพันธ์ (ต่อ)

(N = 46)

การประชาสัมพันธ์	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
34. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม และผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	3.44	0.74	ปานกลาง
35. โรงเรียนมีการกำหนดอุดมการณ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม คุณลักษณะและความประพฤติของนักเรียนไว้ชัดเจน	3.72	0.85	มาก
36. โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงอุดมการณ์ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนให้ทราบโดยทั่วถึงกัน	4.00	0.72	มาก
37. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ใช้เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมด้านต่างๆของชุมชน	3.85	0.80	มาก
รวม	4.00	0.55	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 9 ข้อ และระดับปานกลางจำนวน 6 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายและประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.64$) โรงเรียนจัดให้มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.65$) โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงอุดมการณ์ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนให้ทราบโดยทั่วถึงกัน ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.72$) โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ใช้เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมด้านต่างๆของชุมชน ($\mu = 3.85$, $\sigma = 0.80$) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมงาน

ด้านต่างๆเพื่อเป็นข้อมูลของโรงเรียน ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.76$) โรงเรียนมีการกำหนดอุดมการณ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมคุณลักษณะและความประพฤติของนักเรียนไว้ชัดเจน ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.85$) โรงเรียนมีการจัดทำสิ่งพิมพ์ต่างๆในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลกิจกรรมของโรงเรียน ($\mu = 3.65$, $\sigma = 0.73$) โรงเรียนมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาของโรงเรียน ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.82$) โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.74$) โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.80$) โรงเรียนมีการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการรักษาระเบียบวินัยและการแก้ปัญหาอื่นๆของนักเรียน ($\mu = 3.36$, $\sigma = 0.70$) โรงเรียนมีการจัดประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆเพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจการ และผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ($\mu = 3.23$, $\sigma = 0.69$) โรงเรียนมีการแนะนำและเผยแพร่เกียรติประวัตินักเรียนดีเด่นให้ชุมชนทราบ ($\mu = 3.08$, $\sigma = 0.68$) โรงเรียนมีการแนะนำและเผยแพร่เกียรติประวัติครูดีเด่นให้ชุมชนทราบ ($\mu = 2.93$, $\sigma = 0.67$) และโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการของโรงเรียน ($\mu = 2.87$, $\sigma = 0.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการบริการชุมชน

(N = 46)

การบริการชุมชน	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
38. โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียนให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของชุมชน	3.72	0.71	มาก
39. โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆในชุมชน	3.68	0.75	มาก
40. โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน โดยจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด แก่ชุมชน	3.53	0.71	มาก
41. โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยการบูรณาการกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	3.59	0.77	มาก
รวม	3.89	0.66	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการบริการชุมชน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียนให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของชุมชน ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.71$) โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวในชุมชน ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.75$) โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยการบูรณาการกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\mu = 3.59$, $\sigma = 0.77$) และโรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน โดยจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาดแก่ชุมชน ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.71$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จากผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยจึงศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูล และหาแนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทหน้าที่มากขึ้นเพื่อจะช่วยเหลือส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น ดังนั้น แนวทางการส่งเสริมด้านนี้ ผู้บริหารโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรมีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น งานปีใหม่วันลอยกระทง เป็นต้น ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น รวมทั้งยังมีการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันเพื่อการพัฒนา 2) โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชนทุกวันสำคัญทางศาสนาต่างๆ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา มากขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ ในด้านนี้

โรงเรียนควรเพิ่มเติมการทำรายงานผลการเรียนของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบในทุกภาคเรียน และได้จัดทำป้ายนิเทศเสริมเพื่อเสนอผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบจะช่วยส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น และ 4) โรงเรียนควรเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนหรือสนามกีฬาเพื่อให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนมากขึ้น ในด้านสุดท้าย ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่ออาจจะเปิดสถานที่ภายในโรงเรียนให้ชุมชนได้เข้ามาใช้บริการมากขึ้น และประกาศให้ชุมชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ว่าโรงเรียนได้มีการเปิดให้บริการด้านสถานที่ที่โรงเรียนสามารถมาใช้บริการได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
- 2) แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้โดยโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาการในตำแหน่ง/ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ข้าราชการครู จำนวน 31 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วม การสร้างภาคีเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ และการบริการชุมชน ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เนื่องจากด้านการบริการชุมชน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ให้คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทหน้าที่มากขึ้นที่จะช่วยส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น 2) โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชนทุกวันสำคัญทางศาสนาต่างๆ 3) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ 4) โรงเรียนควรเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนหรือสนามกีฬา เพื่อให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนมากขึ้น

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่จริงของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยผู้วิจัยสามารถ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้จัดให้มีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น และผู้บริหารและครูได้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประกอบกับผู้บริหารครู นำนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ภาวิณี สุขเกษม ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และแนวทางการพัฒนา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ได้แนวทางการพัฒนา คือ ด้านการให้บริการชุมชนด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน และเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ และบทบาทคณะกรรมการการสถานศึกษา

2) ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย พบว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่

ในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ให้มีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น งานปีใหม่ วันลอยกระทง เป็นต้น ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และอีกทั้งโรงเรียนยังมีการเชิญนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธานในพิธีการแข่งขันกีฬาภายใน รวมทั้งยังมีการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันเพื่อการพัฒนา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา บุญมี ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่งพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และการเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการประชาสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3) ด้านการประชาสัมพันธ์การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจาก ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดเรียนภาคต้นของทุกปีทำให้ผู้ปกครองได้ทราบการดำเนินงานของโรงเรียน ประกอบกับโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้จัดให้มีการทำรายงานผลการเรียนของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบในทุกภาคเรียน และได้จัดทำป้ายนิเทศ เสนอผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ แต่กิจกรรมด้านอื่นๆยังไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานและผู้ปกครองบางส่วนยังไม่มีทักษะในการใช้ระบบงานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งโรงเรียนยังขาดความร่วมมือ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆให้ชุมชนทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลรัตน์ จันทโชติ ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้แก่ ด้านการ

ประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการบริการชุมชน และด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน มีการดำเนินงานไม่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนน้อย ไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนการให้บริการชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร เพราะมีพื้นที่ภายในโรงเรียนน้อย ต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนจึงไม่สะดวก การให้ความรู้แก่ชุมชนน้อยเพราะบุคลากรไม่เพียงพอและขาดทักษะในเรื่องที่ชุมชนสนใจจะศึกษา คนในชุมชนไม่สะดวกในการทำกิจกรรมเพราะมีอาชีพที่หลากหลายมีเวลาไม่ตรงกัน ทำให้กิจกรรมทำได้ยาก การเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร และแนวทางการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ การตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียน จัดทำเอกสารและแผ่นพับ แจกผู้ปกครองอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ทราบถึงกิจกรรมที่เหมาะสม และเพียงพอเพื่อที่จะให้บริการแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง พัฒนาทักษะให้กับบุคลากรในเรื่องที่ชุมชนสนใจและจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรักความเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนของตนเอง

4) ด้านการบริการชุมชน พบว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนกับชุมชนได้จัดให้มีการนำนักเรียนไปช่วยชุมชนทำความสะอาดในชุมชน ประกอบกับมีการประสานงานให้ธนาคารมาใช้โรงเรียนเปิดเป็นธนาคารในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ได้จัดให้มีการอบรมความรู้ ด้านภาษา ให้กับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน แต่การจัดกิจกรรมอาจจะไม่ได้เป็นไปตามที่ชุมชนต้องการเสมอ ส่งผลให้การบริการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดลใจ ต้นเจริญ ได้ศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดและกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกันข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรได้รับการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น จนสามารถพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. แนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เนื่องจากด้านการบริการชุมชน มีค่ามัธยเทศคณิตน้อยที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ให้คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทหน้าที่มากขึ้นที่จะช่วยส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น 2) โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในชุมชนทุกวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ 3) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียน เพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ 4) โรงเรียนควรเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนหรือสนามกีฬา เพื่อให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนมากขึ้น อาจเนื่องมาจากทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้จัดให้มีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมของท้องถิ่น และผู้บริหารและครูยังมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์กับชุมชนไม่มากเท่าที่ควร ชุมชนยังไม่รู้จักโรงเรียนยังไม่มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ชุมชนรู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลรัตน์ จันทโชติ ได้ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการบริการชุมชน และด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน มีการดำเนินงานไม่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนน้อย ไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนการให้บริการชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร เพราะมีพื้นที่ภายในโรงเรียนน้อย ต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจึงไม่สะดวก การให้ความรู้แก่ชุมชนน้อยเพราะบุคลากรไม่เพียงพอและขาดทักษะในเรื่องที่ชุมชนสนใจจะศึกษา คนในชุมชนไม่สะดวกในการทำกิจกรรมเพราะมีอาชีพที่หลากหลายมีเวลาไม่ตรงกัน ทำให้กิจกรรมทำได้ยาก การเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร และแนวทางการพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ การตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียน จัดทำเอกสารและแผ่นพับ แจกผู้ปกครองอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ทราบถึงกิจกรรมที่เหมาะสม และเพียงพอเพื่อที่จะให้บริการแก่ชุมชนอย่างทั่วถึงพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรในเรื่องที่ชุมชนสนใจและจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรักความเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนของตนเอง

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาจากชมรมผู้ปกครองหรือชมรมสมาคมศิษย์เก่า และควรเชิญผู้นำชุมชนเข้าร่วมเป็นเกียรติเป็นประธานในงานกิจกรรมของโรงเรียน
2. ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย ผู้บริหารโรงเรียนควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าเข้ามาจัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคมและควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
3. ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดทำวารสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่เสนอข้อมูลของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
4. ด้านการให้บริการชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการสนามกีฬาของโรงเรียน และส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการอาคารของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้ศึกษา ได้ศึกษา การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อเป็นประโยชน์ ในการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

- Abdel H. “**Engineering Soil Mechanics**”. (Englewood Cliffs New Jersey : Prentice – Hall,1973)185.
- Craft, R.C. “**Community attitude toward education and levels of participation in school affairs**”. (Dissertation Abstracts International,1988)1633-A.
- Emery Stoops, and M.L.Raffarty Jr., **Practices and trends in school Administration**. (New York : Ginn and company, 1961),pp.515-519
- Fred C. Lunenburg and Allen C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 5 ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2007), 31-33.
- Fusco, G. and P. Nijkamp. **Culture Tourism and Sustainable Local Development**.Cornwall, Britain: Ashgate (2009)
- Grinnell, JE., and Raymond, Young J. **The School and The Community** : Educational and Public
- Hafferman, A.N. “**Perception of involvement of parent and community member**”. (New York: Harper Collin,1992)
- Harris, Ben M. **Supervision Behavior in Education**. Englewood Cliffs, New York: Prentice-Hall Inc. 1963
- John W. Best,Research in Education (Englewood Cliff,New Jersey : Prentice-Hall inc.), 1970,190.
- Kindred, Leslie. **School Public Relation**. New Jersey : Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc.(1975)
- Lee, Y.N. “**The education's viewpoint on the function of school community relations and their role in it**”.(Dissertation Abstracts International ,1984)709-A.
- Munns G. and Johnson K.,Pedagogies in DSP School in Sydney South West Symposium

Overview [online] ,accessed 3 Jan 2016.Abstract form

<http://www.arre.Edu.au/OOpap/absOOhtm>

Schaeffer, J.A. “Effective parent involvement in secondary school of Texas identified as Exemplary”. (Dissertation Abstracts International,1 9 8 2 - 1989)1757-A.

Schuler, R.S., & Vandra, H.L. (1987). “Personal and Human Resource Management”. (New York : West Publishing,1987).185.

ภาษาไทย

กมลรัตน์ จันทโชติ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” (งานนิพนธ์การศึกษา) กระทรวงศึกษาธิการ,คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2546),2.

กระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2546),14.

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดใหญ่บ้านป้อ, “การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดใหญ่บ้านป้อ”,เอกสารการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดใหญ่บ้านป้อ (18 พฤษภาคม 2558).(อัตสำเนา)

ดลใจ ตันเจริญ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์,2557)บทคัดย่อ.

ดาวประกาย สายแก้ว, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดทับไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2” (งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา,2556) บทคัดย่อ.

ธีระ รุญเจริญ,ปราชญา กล้าผัจญ์ และสัมมา รธนิจย์, “การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้”(กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2554),172.

บำเพ็ญ วงศ์ศรีแก้ว. โรงเรียนและชุมชน. ขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

ประสิทธิ์ เฝยกลิ่น “รูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2556)บทคัดย่อ.

แผนปฏิบัติการประจำปี 2560 “โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ ประจำปี พ.ศ. 2560”,22-25

พินิจดา วีระชาติ, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน” (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์ ,2552),25

พลพัฒน์ ชนะชนกุล, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านบึงตะกูด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา,2556)บทคัดย่อ.

ภาวิณี สุขเกษม, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา,2555)บทคัดย่อ.

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ , การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉับ 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2559,26

รัตนา กาญจนพันธ์, ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556),136-137

วรวิฑูมิ ต๊ะคำวรรณ, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง,2558)บทคัดย่อ.

วริศรา บุญมี, “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี” (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา,2555)บทคัดย่อ.

วาสนา ชูแสง, การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักเขตราชภัฏบูรณะ กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,2557),15

ศุภรัตน์ ปู่ซ้อ , สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 , (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา), 2558,24

สมนึก พงษ์สกุล, “ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”

(วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556)บทคัดย่อ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา(องค์การมหาชน),รายงานการประเมิน
คุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ
(กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. 2550).25

สำนักนายกรัฐมนตรี ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
(พ.ศ.2545-2559) (กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก,2545)17.

อรัญ สุขสวัสดิ์ , ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลต่อการปฏิบัติงานความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของสถานศึกษาในเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี),2553,23

อุทัย บุญประเสริฐ, “สาระจากการวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจด้านการศึกษาในประเทศไทย”

การบริหารเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้, ชีระ รุญเจริญ ,ปราชญา กล้าผจญ และ
สัมมา รัตนธัย,บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง,2554),78-79

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0520.203.2 / 264

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 มีนาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ฉบับ

ด้วย นายนาวิน แกละสมุทร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน คณะกรรมการ สถานศึกษา และข้าราชการครู เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึง ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาแจ้ง คณะกรรมการสถานศึกษา และข้าราชการครู ทราบ เพื่อขอความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอโดยภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด
ดังนั้นผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือจากท่านได้ตอบแบบสอบถามให้ตรงกับ ความจริงมากที่สุด เพื่อประโยชน์ของการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาต่อไป

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ
- 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ
- 4) ข้าราชการครู โรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ

2. แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกหน้าทุกตอน โดยอ่านข้อความในช่องระดับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แล้วทำเครื่องหมาย /ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามความคิดเห็นของท่านหรือการปฏิบัติจริง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นาวิน แกละสมุทร

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 31 - 39 ปี
☐ 40 - 49 ปี	☐ 50 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา
☐ อนุปริญญา	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
☐ ข้าราชการครู

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

☐ ต่ำกว่า 10 ปี	☐ 11 - 20 ปี	☐ 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนวัดใหญ่
บ้านป่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

คำชี้แจง อ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติงานของทาง
โรงเรียน ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ได้จัดระดับโดยใช้การแทนค่า ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ข้อ	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ปัจจัยที่ 1 การมีส่วนร่วม		5	4	3	2	1	
1.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ สร้างชื่อเสียงให้ชุมชนยอมรับ						
2.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการเป็นแบบอย่าง ต้นแบบที่ดีของบุคลากรในโรงเรียนแก่นักเรียน และชุมชน						
3.	โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมและงานสัมพันธ์ชุมชนอย่าง จริงจัง						
4.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารด้วยการร่วม วางแผนในการจัดการศึกษาและกิจกรรม						
5.	โรงเรียนมีการสร้างความเป็นหนึ่งกับชุมชนใน การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ สถานศึกษา						
6.	โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนในการสร้าง อนาคตเพื่อกลับมาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง						

ข้อ	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ปัจจัยที่ 1 การมีส่วนร่วม							
7.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการสร้างควมไว้วางใจ ร่วมกันในการบริหารจัดการระหว่างโรงเรียน กับชุมชน						
8.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารด้วยการร่วม ดำเนินการ โดยการมีส่วนร่วมในรูปแบบของ คณะกรรมการ						
9.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ ดีของบุคลากรในโรงเรียนกับผู้ปกครองและ นักเรียน						
10.	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการศึกษาและเรียนรู้วิถี ชีวิตประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่าง ถูกต้อง						
11.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ ทำงานที่ชัดเจน และสนองความต้องการของ ชุมชน						
12.	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ตัดสินใจในการบริหารงาน						
13.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ เป็นที่ยอมรับทั้งทางด้านกายภาพ จิตใจ และ การ ปฏิบัติตน						
14.	โรงเรียน มี การ บริหาร โรงเรียน ที่มี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้มแข็ง ในด้านการมี ส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน						
15.	โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ ของโรงเรียนที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน						
16.	โรงเรียนส่งเสริมการร่วมชื่นชมผลงานที่แสดง ถึงความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน						

ข้อ	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ปัจจัยที่ 2 การสร้างภาคีเครือข่าย							
17.	โรงเรียนมีการสำรวจปัญหาและความต้องการเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาโรงเรียน						
18.	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการติดต่อประสานงานในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ						
19.	โรงเรียนมีการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการแสดงต่างๆของโรงเรียนกับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ						
20.	โรงเรียนมีการมีการแจ้งสิทธิประโยชน์ต่างๆที่จำเป็นตามระเบียบราชการแก่บุคคลที่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียน						
21.	โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในการส่งเสริมกิจกรรมการเล่นของชุมชน						
22.	โรงเรียนมีการให้ความร่วมมือกับสาธารณสุขในการจัดบริการสุขภาพอนามัยให้แก่ชุมชน						
ปัจจัยที่ 3 การประชาสัมพันธ์							
23.	โรงเรียนมีการมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน						
24.	โรงเรียนจัดให้มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน						
25.	โรงเรียนมีการจัดทำสิ่งพิมพ์ต่างๆในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลกิจกรรมของโรงเรียน						

ข้อ	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ปัจจัยที่ 3 การประชาสัมพันธ์							
26.	โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้าน ประชาสัมพันธ์						
27.	โรงเรียนมีการจัดประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจการ และ ผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ						
28.	โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการของ โรงเรียน						
29.	โรงเรียนมีการแนะนำและเผยแพร่เกียรติ ประวัตินักเรียนดีเด่นให้ชุมชนทราบ						
30.	โรงเรียนมีการแนะนำและเผยแพร่เกียรติ ประวัติครูดีเด่นให้ชุมชนทราบ						
32.	โรงเรียนมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริม และ สนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาของโรงเรียน						
33.	โรงเรียนมีการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมใน การรักษาระเบียบวินัยและการแก้ปัญหาอื่นๆ ของนักเรียน						
34.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ เพื่อ เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม และผลงาน ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ						
35.	โรงเรียนมีการกำหนดอุดมการณ์เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมคุณลักษณะและความประพฤติของ นักเรียนไว้ชัดเจน						

ข้อ	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ปัจจัยที่ 3 การประชาสัมพันธ์							
36.	โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงอุดมการณ์ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนให้ทราบโดยทั่วถึงกัน						
37.	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ใช้เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมด้านต่างๆของชุมชน						
ปัจจัยที่ 4 การบริการชุมชน							
38.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริการสนามกีฬาของโรงเรียนให้เป็นที่ออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของชุมชน						
39.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการให้ความร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวในชุมชน						
40.	โรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน โดยจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด แก่ชุมชน						
41.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยการบูรณาการกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน						

ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างไร

ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 2 การสร้างภาคีเครือข่าย

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 3 การประชาสัมพันธ์

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 4 การบริการชุมชน

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายนาวิน แกละสมุทร
วัน เดือน ปี เกิด	11 มีนาคม 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสาคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2555 ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พ.ศ. 2557 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	66/2 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านบ่อ อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสาคร

